БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 296 (8821)
ДЕКАБРИИН 18
ЧЕТВЕРГ
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

ТРАКТОР, МАШИНАНУУДЫЕ ЗАҺАБАРИЛХА IV КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБЫЕ ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум 1958 оной декабриин 16-да хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлэө. «Һүүлэй табан жэлдэ хүдөө ажахын хүгжэлтын дүнгүүд, хүдөө ажахын продуктнуудые саашадаа бүри ехээр үйлэдбэрилхэ зорилгонууд» тухай КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ эхилээ.

Нүхэд Н. В. Подгорный (Украинын КП-гэй ЦК-гэй секретарь), Н. И. Беляев (Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь), Г. А. Денисов (КПСС-эй Саратовай обкомой секретарь), Г. И. Воронов (КПСС-эй Оренбургын обкомой секретарь), И. К. Лебедев (КПСС-эй Ставрополиин крайкомой секретарь), Ф. И. Дубковецкий (Украинын ССР-эй Черкасска областиин «Здобуток Жовтня» гэжэ колхозой түрүүлэгшэ), З. Т. Сердюк (Молдавиин КП-гэй ЦК-гэй секретарь), А. М. Школьников (КПСС-эй Воронежско обкомой секретарь), И. Г. Логинов (партийнабэшэ хүдэлмэришэн, Казахска ССР-эй Павлодарска областиин «Иртышский» гэжэ совхозой тракторист), А. С. Колесников (КПСС-эй Краснодарска хизаарай Каневска райкомой секретарь), Я. Э. Калнберзин (Латвиин КП-гэй ЦК-гэй секретарь) үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Нүхэд А. П. Кириленко (КПСС-эй Свердловско обкомой секретарь), К. Т. Мазуров (Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй секретарь), Ф. С. Горячев (КПСС-эй Калининска обкомой секретарь), Т. Ульджабаев (Таджикистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь), И. К. Жегалин (КПСС-эй Сталинградска обкомой секретарь), В. А. Теляковский (КПСС-эй Оренбургын областиин Адамовска райкомой секретарь), Т. С. Мальцев (Курганска областиин Шадринска районой «Заветы Ленина» колхозой полевод), В. Е. Чернышев (КПСС-эй Калининградска обкомой секретарь) үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленум хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

КПСС-эй ЦК-гэй 1958 ОНОЙ ДЕКАБРИИН ПЛЕНУМ ДЭЭРЭ НҮХЭР Н. С. ХРУЩЕВОЙ ХЭҺЭН ЭЛИДХЭЛЫЕ СОВЕТ АРАД БАЯР БАЯСХАЛАНТАЙГААР УГТААД, БҮРИН ДЭМЖЭЖЭ БАЙҺАНАА МЭДҮҮЛНЭ

Гайхамшагта дүнгүүд

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй материалтай Москвагай жалшад тон ехэ баяр баясхалантайгаар танилсажа байна. Тэдэнэр нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые уншахадаа һүүлэй табан жэл соо социалистическэ хүдөө ажахын туйлаһан амжалтануудаар омогорхоно.

Ниислэл хотымнай Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводой тон мянган хүдэлмэришэд хүдөө ажалда ехэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг.

Заводой олон зуугаад хүдэлмэришэд шэнэ, боро газар элдүүрилэлсэһэн тула һайн дураараа ошожо, Алтайн, Казахстанай совхозуудай хэргэжэлтэд болонхой. Мүн Орловско, Белгородско областьнуудай РТС, колхозуудта ажаллахаар 30 гаран хүтэлбэрилэгшэдые тус завод эльгээһэн байна.

Заводой цех бүхэндэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй материалнууд уншагдажа эхилэнхэй. Хори гаран жэлэй туршада ажаллаһан кузнечнэ цехын инструктор-мастер М. Ушкаков иигэжэ мэдүүлээ.

— Манай парти хүдөө ажахын хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаха зүб замда оронхой. Минии түрэлхид Курска областьһоо бэшэхэдээ, колхозно тосхонойнгоо али зэргээр хүгжэжэ байһан тухай баяртайгаар намда мэдээсэнэ.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр манай парти, бүхы совет арад гайхамшагта амжалта туйлаа. Энээн тухай түмэршэ дархашуул, шудхалаашад, токарьнууд, фрезеровщигууд, автомобиль, автобус, мотор хабсаргагшад омогтой баяртайгаар хөөрэлдэнэ.

Тэрэшэлэн «Серп и Молот» гэжэ металлургическа, подшипникова заводуудай цех бүхэндэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленум тухай информационно мэдээсэл уншагдаа.

— Хүдөө ажахымнай урда табигдаһан шэнэ зорилгонуудай бэелүүлэгдэхэдэ,—гэжэ заводой түрүү мастернуудай нэгэн И. Чекин хэлэнэ,—бүхы продуктнууд бүри элбэг дэлбэг болохол. Иимэ зорилгые гансал манай парти, манай арад бэелүүлжэ шадаха байна.

(ТАСС).

Ажабайдалнай жэл бүри һайжарна

Партиин Центральна Комитедэй декабриин Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые радиогоор шагнаад байхада, һүүлэй табан жэл соо колхозоймнай туйлаһан амжалта элеэр һанагдана. Манай колхоз гол түлэб мал ажал эрхилдэг юм. ЦК-гэй сентябриин Пленумһээ хойшо үнгэрһэн жэлнүүдтэ малаймнай ашаг шэмэнь хараа байса дээшэлээ, тоо толгойнь олошороо. Колхозойнгоо үйлэдбэриин хүгжэхэтэй хамта олзо доходнай жэлһээ жэлдэ ехэ болоно. Үнгэрөөшэ жэлдэ манай колхоз 5 миллион 600 мянган түхэригэй доход абаа һэн. Байгша оной 11 һара соо 7 миллион 100 мянган түхэригэй доходтой болоод байнабди. Нёдондо жэл артелиимнай гэшүүд ажалта үдэртөө 6 түхэриг 50 мүнгэ абаа, мүнөө жэл 8—8 түхэриг хубаагдаха хараатай.

Түрэл партиингаа сэсэн мэргэн хүтэлбэриин ашаар манай колхознигууд баян дэлгэр, хүхюун сэнгэлиг байдалтай болоо.

Б. Цоктоев, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой зоотехник.

Зориг бадаруулба

ЦАКИР. (**Телефоноор абтаба**). ...эдэхэн жэлэй саада тээ Закаменай ...магта эгээл гээгдэнги гэжэ тоо...гдодог байһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумэй болоһонһоо хойшо малайнгаа ашаг шэмые ...ртойхоноор дээшэлүүлжэ, түрүү ...гэдэ гаранхай. Эдэ жэлнүүдтэ ...һаалга 1,5 дахин, мяха абалга ...3 дахин дээшэлээ. Мүн газар ...ялан элдүүрилгэдэ наукын туйлтанууд болон түрүүшүүлэй дүй ...шэл үргэнөөр хэрэглэгдэжэ, урнь га бүриһөө 5—6 центнер ороо ...тарян хуряагдадаг байһан һаа, мүнөө 11—12 центнер хуряагдадаг болоо.

Мүнөө боложо байгаа партиин ЦК-гэй декабриин Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл эндэхи колхознигуудай урма зоригые бүри бадаруулба.

— Саашадаа орон дотороо мяха абалгые дээшэлүүлхэ тухай элидхэл дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ. Долоон жэл соо бидэнэр мяха абалгаяа хэдэн дахинаар дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараалжа байнабди,—гэжэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Тарбаев хэлэнэ.

Д. Аюшеев, манай корр.

ХОНИ ҮСХЭБЭРИЛХЭ АСУУДАЛААР ЕХЭ ЗҮБЛӨӨН

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ...ахын Бүхэсоюзна Академиин хо... ажалай таһагай пленум декаб...ин 16-да Чита городто үглөөнэй ...сагта нээгдэбэ. Сибирьтэ хони...е саашадань бүри олоор үсхэбэ...лхэ тухай асуудал энэ пленум ...рэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

...роной элитэ эрдэмтэд-академи...д А. И. Николаев, В. М. Юдин, К. Гребень, В. А. Бальмонт, мүн ...ад эрдэмтэд пленумдэ хабаадал... Научно-шэнжэлэлгын хэдэ хэ... институдай, туршалгын станци...дай научна хүдэлмэрилэгшэд, ...н. Баруун Сибириин 17 область, ...арнуудай, мүн тэрэшэлэн Чи... областиин колхоз, совхозуудай ...үү хонишод, зоотехнигүүд пле...дэ хабаадалсахаяа олооройо ерэ... байна.

...И. Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ...ахын Бүхэсоюзна Академиин түрүүлэгшэ А. И. Николаев пленумэй ...хын урда тээ үгэ хэлэжэ, сугла...шадые халуунаар амаршалһан ...йна. Читын областной Соведэй ...сэдкомой түлөөлэгшэ нүхэр ...рнов областиингоо ажалшадай үмэнэһөө пленумдэ сугларагшадые амаршалаа.

Пленумэй эхилһэн түрүүшын үдэр хэдэн элидхэл шагнагдаа. «Сибириин хонидһоо нооһо, мүн бусадшье продуктнуудые ехээр абаха зорилгонууд» гэһэн элидхэлые РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ хони үсхэбэрилгын асуудал эрхилдэг главна инспектор нүхэр И. И. Дмитриев хэһэн байна. «Читын областиин колхоз, совхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ хараа түсэбүүд тухай» элидхэлые Читын областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Жуковский, «Бурядай АССР-эй колхоз, совхозуудта хони үсхэбэрилхэ тухай» элидхэлые Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр И. А. Хазагаев хэбэ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна Академиин академик В. Юдин «Баруун, Зүүн Сибирьтэ үүлтэртэ хонидые үсхэбэрилхэ зорилго тухай» элидхэл хээ.

Пленум үргэлжэлһөөр.

Д. Чимитов, манай тусхай корр.

Яаралтай хэмжээ абаха

Заһабарилгые хурдадхаха асуудалаар Хүдөө ажахын министерство заһабарилгын-техническэ станцинууд болон совхозуудай директорнүүдэй, гүрэнэй техническэ хиналтын инспекторнүүдэй суглаа зарлаһан байна. Тэндэ Хүдөө ажахын министрые орлогшо нүхэр **Ламброзо** элидхэл хээ.

— Байгша оной IV кварталда колхозуудай 1189 трактор заһагдаха түсэбтэй аад, декабриин 10-най байдалаар оройдоо 551 трактор бэлэн болоо. Совхозууд трактор заһаха түсэбөө 64,6 процент, МТС болон РТС-үүд өөһэдынгөө трактор заһаха түсэбөө мүн лэ дүүргээгүй байна,— гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Илангаяа Эгэтын, Нарһатын, Иволгын, Закаменай, Хориин РТС-үүдтэ заһабарилгын хүдэлмэри муугаар ябана. Байкало-Кударын, Баргажанай, Бичурын РТС-үүд декабриин түрүүшын 10 хоногто тус бүридөө миил 2 трактор заһаһан байха юм. Тэрэшэлэн «Эрдэм» болон Борьёогой совхозууд заһабарилгын хүдэлмэриие аали нобшоор ябуулна.

Илангаяа Нарһатын, Эгэтын РТС-үүдэй хүдэлмэриие элидхэлшэ ехээр шүүмжэлбэ. Нарһатын РТС-эй хүтэлбэрилэгшэд: директор болон главна инженер нүхэд Жалсановтан заһабарилгын хүдэлмэридэ тон харюусалгагүйгөөр хандажа, тэрэниие муугаар эмхидхэнэ. Тэндэхи колхозууд трактор, машинадаа һаланаар хандана, муугаар хадагална, хүдэлмэрилжэ байха үедэнь оролдосотойгоор харууһалнагүй. Мүн иимэ байдал Эгэтын РТС-тэ (директорынь нүхэр Танхасаев) үзэгдэнэ.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхажа, трактор, машина заһабарилгые ерэхэ жэлэй февраль һарада сүм дүүргэхын, мүн комбайн заһабарилгые май һара гаратар дүүргэхын тула ямар хэмжээ-ябуулгануудые абаха хэрэгтэйб гэжэ нүхэр Ламброзо тодорхойлбо. **Нэгэдэхеэр,** гүрэнэй техническэ хиналтын инспекторнүүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха. Тэдэнэр ойрын үдэрнүүдтэ бүхы тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые дахин хаража үзөөд, тэдэниие хаана заһабарилхаб гэжэ тодорхойлхо уялгатай. РТС-үүдтэ заһагдахаар хараалагдаһан бүхы трактор, машинанууд эдэ үдэрнүүдтэ сүм РТС-үүдтэ асарагдаха ёһотой. **Хоёрдохёор,** колхоз РТС хоёр хоорондоо договор баталжа, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө али али талаһаа оролдохо болоно. РТС-үүд заһагдаһан трактор, машинын түлөө сүм харюусаха зэргэтэй. Колхозууд заһабарилгын үедэ РТС-тэ хүдэлхөөр мэргэжэл ехэтэй механизаторнуудаа эльгээхэ болоно.

Элидхэлэй һүүлээр «Эрдэм» совхозой директор нүхэр **Козлов** үгэ абажа, трактор, машинын заһабарилгые КПСС-эй XXI съездын нээгдэхэ үдэр болотор сүм дүүргэхэ аргатай байһанаа мэдүүлбэ. Тиихэ зуураа саашадаа Хонхолойн РТС-тэ хабаатай байһан хоёр колхозые Гашейн РТС-тэ оруулаад, совхозые Хонхолойн РТС-тэ хабаадуулбал зохистой гэжэ дурадхаба. Тиигэбэл совхоз зарим тракторнуудаа РТС-тэ заһабарилха байгаа.

Курумканай РТС-эй директор нүхэр **Борисов** заһабарилгын хүдэлмэриин муугаар ябажа байһые имагтал хэрэгтэй частьнуудай дутамаг байһанаар шалтагаалхые һэдэһэн байна. Тиихэ зуураа нүхэр Борисов дүрбэдэхи кварталай түсэбые дүүргэхэбди гэжэ этигэдэггүй байһанаа харуулба. Суглаанда хабаадагшад нүхэр Борисовай иимэ гээгдэнги һанал бодолые буруушааба.

Трактор, машинын заһабарилгын дүрбэдэхи кварталай түсэбые холо үлүүлэн дүүргээд, декабрь һарада плуг, сеялкэ, культиватор гэхэ мэтэ машинаяа бэлэн болгоод, заһабарилгын бүхы хүдэлмэриие КПСС-эй XXI съездын нээгдэтэр дүүргэхын тула оролдожо байһан тухайгаа Тарбагатайн РТС-эй директор нүхэр **Зайцев** хэлэжэ, дүй дүршэлөө андалдаба.

Бичурын РТС-эй гүрэнэй техническэ хиналтын инспектор нүхэр **Некипелов** үгэ хэлэжэ, заһабарилгын хүдэлмэриие хурданаар ябуулхын тула абаһан хэмжээнүүд тухайгаа хөөрэбэ. Бүри сентябрь һарада гүрэнэй хиналтын инспекторнүүд бүхы трактор, машина шалган үзэжэ, али трактор, машиные хаана заһахаб гэжэ шиидхэһэн байна. Тиихэдээ тракторнууд гол түлэб РТС-тэ, комбайнууд колхозуудта заһагдахаар хараалагдаһан байгаа. Тэрэнэй удаа колхозуудай механигуудтай суглаан үнгэргэгдөө.

Республикын колхоз, совхозуудта тракторист болон комбайнернуудай олоор дутажа байбашье, тэдэниие үбэлдөө олоор бэлдэхэ, һургаха, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ тушаа оролдолго бага гаргагдана гэжэ Хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр **Саломатина** мэдүүлбэ. Энэ шухала хэрэгые РТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралдаа абахаяа болиһониинь гэмшэлтэй. Энэ хүдэлмэри һайжаруулхын тула колхоз бүхэндэ механизаторнуудай һуралсал эмхидхэхэ, тракторна бригадын бригадирнуудые РТС-эй дэргэдэ суглуулжа, һарадаа нэгэ дахин семинар үнгэргэжэ байха хэрэгтэй болоно.

Хориин РТС-эй директор нүхэр **Юринский**, Нарһатын РТС-эй гүрэнэй-техническэ хиналтын инспектор нүхэр **Грехов**, Борьёогой совхозой главна агроном нүхэр **Зайцев** гэгшэд заһабарилгын хүдэлмэриие таһалдуулһанаа сагаалха гэжэ оролдобошье, тэрэнь бүтэжэ үгөөгүй. Тэдэнэй һэдэлгые суглаанда хабаадагшад буруушаагаа.

Суглаан дээрэ РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын түлөөлэгшэ нүхэр **Грязнов**, КПСС-эй хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр **Худяков**, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр **Желтый** гэгшэд үгэ хэлэжэ, заһабарилгын дүрбэдэхи кварталай түсэбые заатагүй дүүргэхэ тушаа тодорхой зорилгонуудые табиһан байна.

ЗУРГААДАХИ ҮЕЫН ДАРХАН

Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо Радна Доржиевич Доржиев 30 гаран жэлэй туршада түмэршэ дарханаар ажаллажа байнхай. Алтай нютагта түмэршэ дархан Доржиевтанай нэрэ хэдэн олон жэлэй туршада суурхана. Мүнөө Радна зургаадахи үеын дархан гэжэ тоологдодог. Суута дархан Радна Доржиев 54 наһатай болобошье, хүнһөө ехэ ажалта үдэр олодог, ажалдаа абьяастайгаар хандадаг.

А. Борисовай фото.

Оролдолгын хүсөөр

Үбһэ хуряалгын дүүрэмсээр Бичурын хониной совхозой механизаторнуудай суглаан болоо һэн. Тэндэ тракторна бригадын бригадирнууд, тэдэнэй орлогшонор болон бусад олон механизаторнууд сугларжа, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэһэн байгаа.

—Удангүй трактор, машина заһабарилгын халуун хаһа эхилхэнь. Теэд типовой һайн мастерскойшье үгыбди, үбэлэй хүйтэндэ машина, зэмсэг газаа заһаха гээшэмнай бэрхэтэй байна. Тиимэһээ эртээнһээ, дулаан байхада заһабарилгынгаа схэнхи хүдэлмэриие хэжэ үрдихэ ёһотойбди,—гэжэ совхозой главна инженер нүхэр Басанов тэдэнэртэ хандаһан байгаа. Энэ дурадхалыень механизаторнууд бүрин зүбшөөжэ, заһабарилгынгаа түсэб, график зохёоходоо эгээн түрүүн хуушарһан, муудаһан, ехэ заһабаритай тракторнуудаа һайнаар шэнэлэн заһаха гэлсэбэ. Тиихэдэ бага зэргын заһабаритай плуг, сеялкэнүүдые мастерскойдо асарангүйгөөр, бригада бүхэндэ байра дээрэнь заһаха гэжэ шиидэһэн юм.

Түрэл партиингаа XXI съездые угтуулан, эндэхид тэрэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Энэ оной IV квартал соо хамта 19 трактор, тэрэ тоодо 7 трактор шэнэлэн заһагдаха ёһотой байгаа. Мүнөө декабриин 10-най мэдээгээр, 17 трактор хүсэд заһагданхай. 18 плугай 15-ниинь, мүн 37 сеялкэ, 25 культиватор заһагдаа.

—Шэнэ жэл болотор бүхы трактор, машинаяа гүйсэд заһажа дүүргэхэбди,—гэжэ тракторна бригадын бригадир Цыремпилов хөөрэнэ.

Т. Гармаев, манай корр.

ЭМХИГҮЙ АЖАЛАЙ ХОЙШОЛОНГУУД

(Иволгын РТС болон колхозуудта машина, техникэ заһабарилга тон муугаар ябуулагдана)

Иволгын аймагай заһабарилгын-техническэ станциинхид (директорынь нүхэр Петинов) колхозуудайнгаа машина, техникэ заһаха хүдэлмэриие тон хангалтагүй муугаар, аали нобшоор ябуулжа байнхай. Байгша ондо эндэхид аймагайнгаа 11 колхозой 103 трактор, хүдөө ажахын нилээд олон машина, зэмсэг заһаха ёһотой юм. Мүнөө РТС-тэ энэ шухала хүдэлмэриин эхилһээр аяар хоёр һараһаа үлүүтэй саг үнгэрбэшье, биратай юумэ хэгдээгүй, декабриин 15-най мэдээгээр оройдоол 28 трактор бэлэн болгогдоо. Тиихэдэ хүдөө ажахын машина, зэмсэг заһаха түсэбөө миил 5 процент дүүргээ. Эндэхид ноябрь һарада графигай ёһоор 16 трактор заһаха байһан аад, декабриин 1 болотор миил 9 трактор мастерскойһоо гаргаа. Тэрэшэлэн декабрь һарыншье заһабарилгын түсэб. график баһал дүүргэгдэхэгүй туйлдаа хүрэнхэй.

Иимэ унжагай нобшо ажалай ушар шалтагааниинь юун гээшэб, энэ РТС-тэ заһабарилгын түсэб, график һараһаа һарада юундэ дүүргэгдэнэгүйб гэжэ эндэхи хүтэлбэрилэгшэдһөө сэхэ асууха саг тулаа.

—Республикын «Глававтотракторосбыт» конторынхид захилыемнай хаһа сагтань дүүргэнэгүй, трактор, машинын шухала хэрэгтэй часть, деталяар хүсэд ханганагүй, гансал энээнһээ боложо заһабарилгын хүдэлмэри урагшаа ябанагүй,—гэжэ станциин главна инженер нүхэр Панов (мүнөө директорэй уялга дүүргэнэ) гээгдэлэйнгээ шалтагаан тайлбарилхые оролдоно. Үнэндөө тус РТС-тэ заһабарилгын хүдэлмэриин ехээр удааржа байһан шалтагаан гансашье энэ бэшэ. Эндэ олонхи колхозуудтань үнгэрэгшэ сезон соо трактор, машиные ашаглалга, техническэ харууһанай тон хангалтагүй муугаар хэгдэһэн дээрэһээ тэдэнь ехээр элэһэн, муудаһан, бүхы гол шухала деталь, частиинь һэлгэхээр, капитальнаар заһахаар болошоһон байба. Тиимэһээ бэлдэгдэһэн запасной частьнь хаанашье хүрэнгүй дууһашана. Хэрбээ колхозуудта трактор, машина зүбөөр ашаглаха, техническэ харууһа хэхэ хүдэлмэриие РТС-эйхидэй хинан шалгажа, тэндэхи машина, техникые тусхай графигаар, түхэреэн жэлдээ заһажа байгаа һаань, иимэ түлюур байдал тохёолдохогүй һэн. Тиин эдэ колхозуудта трактор, машина зүбөөр ашаглаха, техническэ харууһа, заһабарилга хэхэ хүдэлмэриие хинан шалгажа байха гүрэнэй-техническэ хиналтын хоёр инспектор хүдэлхэ ёһотой юм. Тэдэнэй уялгые дүүргэжэ байһан нэрэтэй механик нүхэр Ковалевский энэ гэхэ юумэ хэнэгүй.

Мүнөө колхозуудта трактор, машина заһабарилгын тон харюусалгатай шанга хүдэлмэриин түлэг дундаа ябажа байхада нүхэр Ковалевский шалгагша-механигай уялга дүүргээб гэжэ мастерскойһоо саашаа гарадаггүй, колхозуудаараа ябадаггүй юм. Тиимэһээ «Коммунизм», «Улаан Оронго», Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта трактор, машинын заһабарилга айхабтар муугаар, аали нобшоор ябуулагдахаһаа гадна, тэдэнээ тон хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хадагалжа байдаг. Эдэ колхозуудта заһабарилгаһаа гараһан, заһагдаашьегүй трактор, машинануудынь нэгэ газар суглуулагдаагүй, эндэ тэндэ полевой станай газаагуур, хээрэ талада, саһа хүртэ дарагдашанхай, жэбэ шонхо боложо хэбтэдэг. Эндэхи нэгэшье колхоздо машина, техникэ хадагалха сарай, хушалтатай хашаа байхагүй.

Мүн РТС-эй өөрыншье заһабарилгын мастерскойнь ажалда дутагдалнууд тон олон байһаар. Эндэхид заһабарилгынгаа хүдэлмэриие гол түлэб гээгдэнги, хуушан аргаар—бригада бригадаараа хэнэ. «Хүн бүхэн трактораа өөрөө задалжа, суглуулжа, заһаһан нэрэтэй боложо үнжэнэбди, бүтэхэшье юумэгүй» гэжэ механизаторнууд хөөрэлдэнэ. Тиихэдэ зарим орёо оньһон механизмуудые: дизельнэ түлишын аппаратура, тоһо бүлэхэ насос, радиатор заһабарилга, поршневой бүлэг, блогой головко суглуулга гэхэ мэтын хүдэлмэри узловой аргаар хэгдэдэг нэрэтэй. РТС-эй заһабарилгын мастерской соо 4—5 элдэб станок, хэдэн механизм, түхеэрэлгэ ямаршье хэрэглэмжэгүй, миин тооһо шоройдо даруулжа байна. Станциин өөһэдынь заһабарилгын мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэд гэхэдэ, оройдоол 1 токарь, 5—6 слесарь бии. Тиин мэргэжэл ехэтэй механизаторнуудые колхозуудһаа суглуулжа, трактор, машина түргэн, һайн шанартайгаар заһаха гэжэ оролдоногүй. Гадна механизаторнууд болон заһабарилга дээрэ хүдэлэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй, хүн бүхэндэ үдэрэй нормо даабари үгтэдэггүй, тэдэнэй хэһэн хүдэлмэриие хэншье шалгадаггүй шахуу. Тиимэһээ заһабариһаа гараһан трактор, машинада дутагдалнууд олон байдаг.

Эндэхи зарим колхозууд трактор, машина заһабарилгын хүдэлмэриие бүришье хэлэшэгүй муугаар, эмхи гуримгүйгөөр ябуулна, механизаторнуудаа РТС-тэ эльгээнэгүй. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз элдэб маркын 11 трактор заһаха аад, мүнөө оройдоол 1 трактор бэлэн болгоо. Һаянай тус артелиинхид 5 трактор мастерскойдо оруулжа задаланхай, теэд тэдэниие заһаха механизаторнуудыншье миил 7—8 хүн юм. Тэдэншье үдэртөө биратай юумэ хэнэгүй, оройдоол 5—6 час ажаллаһан нэрэтэй болоод, заримдаа архидажа, хэдэн үдэрөөр хүдэлмэридөө гарадаггүй ушар олон. Жэшээлхэдэ механизаторнууд Б. Цыбиков, Г. Цыремпилов ямаршье шалтагаангүйгөөр арбаад шахуу үдэр хүдэлмэридөө гараагүй.

Тэрэшэлэн «Коммунизм» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Баирбиликтуев, түрүүлэгшые техникын талаар орлогшо нүхэр Дараев) аяар 19 трактортай аад, тэдэнэйнгээ нэгыеншье мүнөө болотор РТС-эй мастерскойдо асарнагүй, колхоз дээрээ өөһэдынгөө мастерскойдо заһахабди гээд, энэ хүдэлмэриие гэдэргэ татажа байнхай.

КПСС-эй айком болон аймгүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын инспекци эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхажа, РТС-эй ажал хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа захихо хэмжээ абанагүй, бодото туһаламжа хүргэнэгүй.

М. Намжилов, манай тусхай корреспондент.

Үргэлжэлдэр КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум дээрэ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум декабриин 16-да хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ. Үглөөнэй заседани Украинын КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **Н. В. Подгорнын** үгэ хэлэлгээр эхилээ.

— Центральна Комитедэй сентябриин Пленумһээ хойшо хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлагдаһан онсо ехэ амжалтанууд хадаа манай партиин генеральна хараа шугамаа хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй, XX сьездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые сэхэ шууд бэелүүлһэнэй аша үрэ мүн болоно.

Партимнай марксизм-ленинизмые улам саашадань хүгжөөн, хүдөө ажахыгаа дэбжээхэ үндэһэн асуудалнуудые, коммунистическэ байгуулалтын бусад шухала зорилгонуудые хаһа саг соонь, зүбөөр шиидхэһэн байна. Энээниие бодото байдал гэршэлнэ.

Партиие генеральна хараа шугамһаань хадууруулха, арад түмэнэй, гүрэнэй аша туһада зорюулагдан бэелүүлэгдэжэ байгаа тон шухала хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүүсэхэ гэһэн, партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой, Булганинай, Шепиловэй бүлэгэй өөдэгүй һэдэлгэнь бүтэхэгүй байшоо. Парти, бүхы арад зон тэдэ можо бологшодой гутамшаг муухай аашые элишэлэн сохижо, тэдэниие өөһэдынгөө замһаа хаман зайсуулһан байна,— гэжэ нүхэр Подгорный хэлэбэ.

Хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхын түлөө тэмсэлдэ Украинын ажалшадай туйлаһан амжалтануудые тэрэ тодорхойгоор харуулаа.

Украинын Коммунистическэ парти КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын үдэр бүриин туһаламжада түшэглэн, һүүлэй табан жэлэй турша соо республика доторхи хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые нилээд хүгжөөгөө.

Тарялангай ажахы болон мал ажалдахи амжалтанууд кукуруза ехээр ургуулжа абалгатай нягта холбоотой байна. Энэ ургамал лэ республика дотороо малай тэжээл элбэг болгохо арга олгоо. Мүнөө жэлдэ 58 миллион тонно силос даргдаа гэхэ зуура, 1953 ондо миил 9 миллион тонно силос дарагдаһан юм.

Украинамнай эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ мяха, һү абалгаар Америкын Холбоото Штадуудай мүнөөнэй үйлэдбэрилгын хэм хэмжээнһээ нилээд ехээр үлүү гараад байна.

Нүхэр Подгорный саашадаа хүдөө ажахын продуктнуудые, түбхын түрүүн ороохо таряа, техническэ ургамал, мяха, һү бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо зорилгонууд тухай тогтожо хэлээ.

Гүрэн түрын ехэ удха шанартай энэ хэрэгтэ хубитаяа оруулжа, 2 миллиард 100 миллион пүүд таряа ургуулан абадаг болохын тулада Украинамнай шухала бүхы юумэ хэхэ байха гэбэ.

1965 ондо республика дотороо свёкло бэлэдхэлгые 40 миллион тоннодо хүргэхэ, сахар үйлэдбэрилгые 5,3 миллион тонно болгохо хэмжээ-ябуулга тодорхойлон хараалагдаад, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумээр һайшаагдаа. Свёкло ургуулан абалгые оньһожоруулхын тулада ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай.

Колхозуудые үйлэдбэриин-техническэ хэрэгсэлээр хангаха тухайда тогтожо хэлэхэ зуураа, мүнөө республикын бүхы МТС-үүд заһабарилгын-техническэ станцинууд болгогдон хубилгагдаад, техникэнь колхозуудта худалдагдаад байна гэбэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Подгорный иигэжэ хэлээ:

—Украинын партийна организаци хүдөө ажахыгаа саашадань бүри ехээр хүгжөөхэ тухай нүхэр Хрущевой элидхэл соо найруулагдаһан программые бэелүүлхэ арга замые бүрин дэмжэжэ, һайшаажа байна.

КПСС-эй ЦК-гэй энэ Пленум онсо шухала удха шанартай. Юундэб гэхэдэ: ЦК-гэй сентябриин Пленумһээ хойшо үнгэрһэн табан жэлэй турша соо партиин, ороной ажабайдалдахи түүхэтэ үеын дүнгүүдые согсолжо байна. Энэ үе соо манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ талаар ехэ дутуу дундануудые элирүүлжэ усадхаа, ороохо таряа, техническэ ургамалнууд болон мал ажалай ашаг шэмэ абалгые эрид ехээр дээшэлүүлхын тула шухала хэмжээ-ябуулгануудые хараалан бэелүүлээ. Тэрэнэй үндэһөөр колхозно байгуулалтын улам саашадаа бэхижэхэ хэрэг туйлагдаа. Энэ үе соо бэелүүлэгдэһэн хэмжээ-ябуулгануудай эгээн шухалань юун байгааб гэхэдэ: Сибирь, Казахстан болон ороной зүүн урда зүгэй нютагуудтахи нэлэнхы ехэ хэмжээтэй шэнэ, залууг газар элдүүрилэн ашаглаха гэһэн зоримгой шиидхэбэри нүхэр Н. С. Хрущевой үүсхэлээр абтаа,—гэжэ Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **Н. И. Беляев** хэлэбэ.

—Партиин энэ хүдэлмэриие бүхы арад нэгэн һаналтайгаар дэмжээ. Тэрэнэй ашаар иимэ үрэ гараад байна: 28—30 миллион гектар гэжэ түрүүшээр хараалагдаһан аад, бүхы орон доторнай 36 миллион гектар, Казахстанда 17 миллионой орондо—23 миллион гектар шэнэ газар элдүүрилэн ашаглагдаа. Энэмнай хүдөө ажахын продуктнуудай элбэг дэлбэг болохо зам манда нээжэ үгэһэн түүхэтэ хэрэг мүн.

Ороной зоно бүхэндэхи ороохо таряанай ургасые бүри ехэ болгохо, 1965 он хүрэтэр бүхы СССР соохи ороохо таряанай жэл бүриин абтасые 10—11 миллиард пүүд болгохо зорилгын нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо табигдаһантай дашарамдуулан, Казахстанай хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ арга боломжонууд тухай нүхэр Беляев дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Тарилгын үргэн ехэ газартай Казахстан энэ зорилгые шиидхэлгэдэ ехэхэн туһа хүргэжэ шадаха байха,—гэбэ.

Нүхэр Беляев Казахстанда мал ажал хүгжөөлгын хэмжээе эрид ехээр дээшэлүүлхэ гэжэ нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо табигдаһан зорилгын дүүргэгдэжэ шадагдахаар байһые гэршэлхэ тодорхой жэшээнүүдые дурдаба.

—Малай тоое улам олошоруулха, ашаг шэмыень бүри ехэ болгохо айхабтар ехэ арга боломжо манайда бии.

Республикын партийна организаци хони, ямаадай тоое улам олошоруулжа, 75 миллион толгой болгохо зорилго табяад байна.

Н. С. Хрущевой элидхэл колхозно байгуулалтын асуудалнуудые ленинскэ хараа бодолой үндэһөөр шэнжэлэн тайлбарилна. Элидхэл соо табигдаһан зорилгонуудые, тэдэниие шиидхэхэ арга замуудые ЦК-гэй Пленум нэгэн һаналтайгаар дэмжэхэ байха гэжэ этигэмээр. Юундэб гэхэдэ эдэ зорилгонууд ажабайдалһаа эшэ үндэһэ абанхай, шиидхэгдэхээр сагынь ерэнхэй, манай арадые коммунизм тээшэ хүтэлэн ябагша партиин түсэбүүдтэ бүрин таараха байна,—гэжэ нүхэр Беляев үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

—Саратовска областиин партийна организаци манай партиин XX сьездын, ЦК-гэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, зүүн урда нютагуудай гандадаг оршон байдалда ногоо тарилсадаг севооборот нэгэ янзаар хэрэглэһэнэй хойшолонгуудые усадхажа, манай нютагта тон таараха паропропашной севооборотые колхозно, совхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ байна. Энэмнай һүүлэй дүрбэн жэл соо ороохо таряа ургуулан абалгые нилээд ехээр нэмээхэ арга олгоо. 1958 ондо ороохо таряа ургуулгын хэмжээн 1953 онойхиһоо 2,4 дахин нэмэһэн байха юм.

Газар тарялангай культурые үдэр бүри дээшэлүүлээд лэ байбал, тогтууритай ургаса туйлажа шадагдаха гэжэ партийна организацимнай һайн мэдэнэ.

Ороохо таряанай асуудалда ехэ анхарал табиһан, газарай хүрьһэндэ шииг нойто бариха комплексно хэмжээ-ябуулга бэелүүлһэн, ургамалнуудые тааруу зохидоор хубаарилан таридаг болоһон ябадал ниитын мал һүрэгтэ үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ арга олгоо гэжэ КПСС-эй Саратовска обкомой секретарь нүхэр **Г. А. Денисов** онсолон тэмдэглэбэ.

—Мал ажалһаа ашаг шэмэ абалгые 2—3 дахин ехэ болгохо зорилго табяад байнабди. Кукурузын тарилга үргэдхэжэ, тэжээл элбэг дэлбэг болгоһоной үндэһөөр энэмнай туйлагдаха байха гэжэ нүхэр Денисов хэлэнэ.

Хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ашатай нүлөө үзүүлһэниинь Оренбургын областиин жэшээ дээрэһээ эли тодоор харагдана, — гэжэ КПСС-эй Оренбургын обкомой секретарь нүхэр **Г. И. Воронов** хэлэбэ.

—Һүүлэй гурбан жэлэй туршада Оренбургын область гүрэндөө 300 миллион шахуу пүүд ороохо таряа тушаагаа. Тайлбарилан хэлэбэл, энэмнай урда тээхи 9 жэл соо тушаагдаһан ороохо таряантай адли хэмжээтэй байна.

— Севооборот бүри түргэнөөр нэбтэрүүлэн хэрэглэхэ шухала тухай, колхоз болон совхозуудта абтаһан севооборотуудые эдэхэ ябадал тохёолдуулхагүй тухай онсолон тэмдэглэхые хүсэхэ байнаб. Севооборот эбдэхые хорижолхо, зэмэтэй хүнүүдыень харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Мал ажал хүгжөөхэ асуудалнууд тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэхэ зуураа, манай Оренбургын область эдлүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ мал ажалай продукт абалгын талаар орон доторoo эгээн һүүлшын һуури эзэлнэ гэбэ. Тээд ургалта туйлаха угаа ехэ нөөсэ арга боломжо бии. Шэнэ газарай 100 гектар бүридэ мяханай 10—12 толгой үхэртэй, тэрэ тоодо 3—4 үнеэтэй болохо асуудал табяабди.

Областиин колхозууд, совхозуудта үтэгжүүлгэ ехээр үгэдэг болохые гуйгдаха байна,—гэжэ нүхэр Воронов хэлэбэ.

КПСС-эй Ставропольско крайкомой секретарь нүхэр **И. К. Лебедев** хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхэ хэрэгтэ ЦК-гэй сентябриин Пленумэй шиидхэбэриин агуухэ революционно удха шанартай байһан тухай, Ставрополиин колхозууд болон совхозуудай ехэ арга боломжо тухай хэлээ. Хүдөө ажахын асуудалнуудаар партиин гаргаһан шиидхэбэринүүд манай Эхэ ороной түүхэдэ онсо һуури эзэлхэ байха гэжэ нүхэр Лебедев тэмдэглэбэ.

Ставрополиин хизаарай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бүхы оронтоёо хамта үнгэрөөшэ табан жэл соо ехэ амжалта туйлаа. Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаһанай үндэһөөр тарилгымнай талмай 594 мянган гектараар үргэдхэгдэжэ, 1958 ондо 4 миллион шахуу гектар болоо. Тарилгын талмай нилээд хубилаа. 1958 ондо 1 миллион гектар кукуруза таригдажа, ороохо таряанай абтасые эрид ехээр нэмээхэ арга олгоо.

Ставрополиин хизаарые мяха абалгын талаар гээгдэһэнэйнь түлөө Н. С. Хрущев элидхэл доторoo тон зүб шүүмжэлбэ. Мяха ехээр абадаг болохын тулада хизаар доторнай юун хэгдэжэ байнаб? Нэгэдэхеэр, 1959 ондо хизаарай колхозууд, совхозууд 800 мянган гахай шахахань. Жэлэй туршада хизаар дотор 30 миллионһоо үсөөн бэшэ нугаһан, тахяа, индейкэ, галуун таргалуулагдажа, гүрэндэ тушаагдаха юм. Тиимэ болохолоороо, манай хизаар 1959 ондо 40 мянга гаахуу тонно шубуунай мяха тушааха байна,—гэбэ.

«Здобуток Жовтня» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Ф. И. Дубковецкий** трибуна дээрэ гаража, КПСС-эй XX сьездын шиидхэбэринүүдэй угаа ехэ удха шанар тухай, тэдэнэй амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байһан тухай хэлэбэ.

—Бидэнэр һү ехээр һаадаг болоод, олохон жэлэй турша соо колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ һү хубаажа байнхайбди. Ажалта үдэр бүриин 0,5 литр үгэжэ эхилһэн аад, саашадаа литр болгоод, мүнөө ажалта үдэр бүриин 1,25 литр үгэдэг болообди. Энэнэй үндэһөөр колхознигууднай өөрынгөө мэдэлдэ үнеэтэй байхаяа арсаа.

Партиин XXI сьезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдтэй танилсажа, арга боломжоёо тоолоожо үзөөд, манай колхознигууд 1965 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүриин 800 центнер һү һааха, 110 центнер мяха абаха, колхоз доторoo дунда жэшээгээр гектарай 27 центнер ороохо таряа, тэрэшэлэн дунда жэшээгээр гектарай 50 центнер кукурузын ороохо ургуулжа абаха зорилго табинхай,— гэбэ.

Молдавиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **З. Т. Сердюк** трибуна дээрэ гараба.

— Партийна бусад документнүүд мэтээр, нүхэр Хрущевой элидхэл манай партиин Центральна Комитедэй үнгэрөөшэ үе соо бэелүүлһэн угаа ехэ политическэ, эмхидхэлэй, теоретическэ ажал-ябуулгые эли тодоор харуулна.

Молдавиин республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бүхы совет арадтай хамта үнгэрэгшэ табан жэл соо эли бодо амжалта туйлаа. Һүүлэй табан жэл соо колхозуудай абаһан бүхы продукциие урдахи табан жэлэйхитэй сасуулбал, 77 процентээр нэмэһэн, тиихэдэ товарна продукциин хэмжээн хоёр дахин ехэ болоһон байна.

Манай республикын гол һалбари болохо виноградай, сад сэсэрлигэй тарилгые саашадань хүгжөөхын тула ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Һүүлэй табан жэл соо 168 мянган гектар газарта шэнэ сад, виноградай эшэнүүд һуулгагдаа. Энэмнай саада табан жэлэйхиһээ 4 дахин ехэ болоно. Дурсагдаһан үе соо виноград ургуулан абалгын жэл соохи дундуур хэмжээн 50 шахуу процентээр нэмэһэн, тэрэниие гүрэндэ худалдалга хоёр дахин ехэ болоһон байна.

Бэлэдхэлэй политикые ондоо болгоһон, МТС-үүдые хубилгаһантай дашарамдуулан уялгата тушаалга болон натура түлбэриие болюулһан, худалдан абалгын шэнэ үнэ сэн тогтооһон ушар колхозуудай (илангаяа дундуур, экономическа талаараа һулашаг колхозуудай) мүнгэн олзо доходой нэмэлгэдэ, хубаагдахагүй фонднуудай ехэ бололгодо һайнаар нүлөөлөө.

— Хүдөө ажахые хүгжөөхын тула манай партиин Центральна Комитедэй тодорхойлон хараалһан хэмжээнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, областиин колхоз, совхозууд хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэ һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо бараг үрэ дүн туйлаа. Үнгэрһэн табан жэлэй хугасаада колхозууд, совхозуудта жэл соо дунда жэшээгээр ороохо таряа ургуулжа абалгын хэмжээн 1953 онойхиһоо 60 процентээр нэмэһэн, харин энэ жэлдэ—2 дахинһаа ехээр нэмэһэн байна,—гэжэ КПСС-эй Воронежско обкомой секретарь нүхэр **А. М. Школьников** хэлэбэ.

Областиин колхозууд, совхозууд Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые зүбшэн хэлсээд, ерэхэ долоон жэл соо хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулга тодорхойлон хараалжа байна гэбэ.

Павлодарска областиин Иртышскэ совхозой тракторист нүхэр **И. Г. Логиновто** үгэ үгтэбэ.

Нүхэдүүд! Манай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумдэ хабаадаха ехэ зол юрын хүдэлмэришэн намда тудаба. Бидэндэ олон миллион юрын хүнүүдтэ партиин ехээр найдадаг, этигэдэг, анхарал оролдолго гаргадаг байһанай гэршэ жэшээ мүн гэжэ энэ хабаадалгаяа тоолоноб.

Хүдөө ажахын механизациин һургуули дүүргээд, партиин уряагаар Павлодарска областиин Иртышскэ совхоздо хүдэлмэрилхээ ошоо һэм. Трактористын ажал тиимэшье хүнгэн бэшэ юм. С-80 трактор даажа хүдэлхэ зуураа, газар хахалха үедэнь тракторые автомадаар хүтэлхэ, прицепной зэмсэгүүдые шагтагалан хүдэлхэ үедэнь оньһон аргаар холоһоо ябуулдаг болохо зорилго табиһан байгааб. 1956 оной намар туршажа эхилээд, 1957 оной хабар Павлодарска областиин Иртышскэ совхоздо тиимэ трактораар 400 шахуу гектар газар нэгэшье далангүйгөөр хахалагдаһан юм. Энэ жэлдэ тиимэ түхеэрэлгэтэй трактор Казахска машинно-туршалгын станцида гүрэнэй шалгалта гараад, бараг һайн сэгнэлтэ абаһан байна. Хоёр тракторист 6—8 трактор ябуулжа шадаха юм. Трактористын ажал нилээд хүнгэржэ, хахалалгын шанар һайжарна.

Манай арадта найдаһан найдабари нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулагдаха байха гэжэ нүхэр Логинов шэнэ газарта хүдэлдэг хэдэн миллион механизаторнуудай үмэнэһөө партиин Центральна Комитедые найдуулба.

Партиин Краснодарай хизаарай Каневска райкомой секретарь нүхэр **А. С. Колесников** үгэ хэлэхэ зуураа, КПСС-эй XXI сьезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд колхозно деревнидэ ажалай, политическэ угаа ехэ дэбжэлтэ үүсхээ гэжэ тэмдэглэбэ. Табан жэлэй турша соо хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ али тухай ехэ амжалтануудай туйлагдаһые өөрынгөө районой жэшээ дээрэ харуулба.

Латвиин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **Я. Э. Калнберзин** трибуна дээрэ гараба. Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо найруулагдаһан, хүдөө ажахын талаар партиин хэһэн хүдэлмэриин гайхамшагта дүнгүүд КПСС-эй ЦК-гэй 1953 оной сентябриин Пленумэй манай партида, бүхы Совет орондо түүхэтэ ехэ удха шанартай событи болоһыень, социалистическэ хүдөө ажахые хүсэн түгэсөөр хүгжөөлгын эхи табиһыень, колхозууд болон совхозуудые бэхижүүлжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо ябадал хангаһыень үшөө дахин гэршэлэн харуулна гэбэ.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ партиин туйлаһан амжалтанууд хадаа партида харша Маленков, Каганович, Молотов, Булганин, Шепиловэй бүлэгтэ эсэргүү һүртэй шанга приговор болоно. Тэдэнэр сентябриин Пленумэй, тэрээнһээ хойшо болоһон Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдтэ эсэргүүсэн, партиин XX сьездын тодорхойлһон хараа шугамда эсэргүүсэн тэмсэһэн байна.

Нүхэр Калнберзин үнгэрэгшэ табан жэл соо Латвиин республикада хүдөө ажахын продукт үйлэдбэрилгын нэмэһые харуулһан тоонуудые дурдаа.

Кукуруза ургуулан абаха хэрэгтэ дутуу дундануудтай байһантаймнай дашарамдуулан, Латвиин республиканска организацинуудые тон зүб шүүмжэлһэн байна, партийна, советскэ, хүдөө ажахын зургаанууд энэ шүүмжэлэлһээ шанга тобшолол хэхэ байха гэжэ нүхэр Калнберзин онсолон тэмдэглэбэ. Тэрэшэлэн Латвида газар уһалдаг ажахые улам һайжаруулха зорилгонууд тухай тогтон хэлээд, мелиорациин хэрэгтэ шэнэ машинануудые хэрэглэхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэ. Латвиин партийна организаци КПСС-эй XXI сьездые угтуулан, хүдөө ажахын шэнэ дэбжэлтэ туйлахын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ байха гэжэ партиин Центральна Комитедые найдуулба.

Москвагай «Нефтеприбор» гэжэ завод байгаалиин баялигые бэдэрэн олохо аллаб геофизическэ аппаратура бүтээжэ гаргадаг юм. Мүнөө завод «СС-24» маркын нүүдэл сейсмическэ станцинуудые бүтээжэ байнхай. Зураг дээрэ: наладчик А. П. Чеков «СС-24» маркын нүүдэл сейсмическэ станциие тааруулан табижа байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Нүхэд Энвер Ходжа, Мехмет Шеху гэгшэдэй Москвада ерэһэн тухай

Албаниин Арадай партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Энвер Ходжа болон Албаниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Мехмет Шеху декабриин 11-һээ 16 хүрэтэр Москвада байгаа.

Албаниин Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэд Москвада байха үедөө Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаа.

Нүхэд Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, М. А. Суслов болон бусад советскэ талаһаа уулзалгада хабаадаһан байна.

Уулзалгын үедэ хоёр оронуудай хоорондохи экономическа харилсаа холбооe саашадань хүгжөөхэ, Албаниин Арадай Республикын 1961—1965 онуудай гурбадахи табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ Советскэ Союзай туһаламжа үзүүлхэ тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн, һайнаар шиидхэгдэһэн байна.

Советскэ правительство энэ оной декабриин 11-дэ Кремль соо обед хэжэ, Албаниин Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэдые хүндэлөө. Тэрэнь хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн байна.

Нүхэд Энвер Ходжа, Мехмет Шеху энэ оной декабриин 15-да КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум дээрэ байлсаа.

Албаниин Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэд энэ оной декабриин 16-да түрэл орондоо бусаа.

КПСС-эй делегаци Варшава ошохоёо мордобо

Польшын Коммунистическэ партиин байгуулагдаһаар 40 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадахын тулада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегациие Польшын хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин ЦК уриһан байна. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн нүхэр А. И. Микоян (делегациие толгойлогшо), Украинын КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр С. В. Червоненко, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Т. Я. Киселев, КПСС-эй ЦК-гэй Таһагые даагша нүхэр Ю. В. Андропов, СССР-һээ Польшын Арадай Республикада байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд нүхэр П. А. Абрасимов гэгшэдһээ бүридэһэн делегациие КПСС-эй ЦК баталаа.

Нүхэр А. И. Микоян, С. В. Червоненко, Т. Я. Киселев болон Ю. В. Андропов 1958 оной декабриин 16-да Варшава ошохоёо самолёдоор ниидэбэ.

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАДТА

Үбэлэй каникулай үедэ һурагшадые культурна талаар хангаха тухай

ВЦСПС-эй секретариат 1958 — 1959 онуудай һуралсалай жэлэй үбэлэй каникулай үедэ һургуулиин һурагшадые культурна талаар хангаха тухай тогтоол баталан абаба. Болохоёо байһан каникулай үедэ һурагшадые хангаха талаар үдэр бүхэндэ олон ондоо һонирхолтой хүдэлмэри үнгэргэхые профсоюзуудай республиканска, хизаарай, областной совет болон комитедүүдтэ, библиотекэнүүдэй соведүүдтэ ВЦСПС-эй секретариат дурадхаа. Хаа хаанагүй үхибүүдэй наадаха, наука болон техникын хүгжэлтэтэй танилсаха таһагууд нээгдэхэ ёһотой.

Профсоюзуудай фабрично-заводской, нютагай комитедүүдэй комиссинууд, комсомольско организацинууд һургуулиин багшанартай хамта шэнэ жэлэй ёлко, утренникүүдые үнгэргэхэ байна. Тиихэ зуураа һурагшадые солото хүнүүд —ажалай баатарнууд, эрдэмтэд болон уран зохёолшодтой, искусствын ажал-ябуулагшадтай, Советскэ Армиин сэрэгшэдтэй уулзуулха зэргэтэй. Һургуулиин һурагшадта уран һайханай, научна болон документальна кинокартина харуулагдаха, эдир технигүүдэй, натуралистнуудай кружогуудай хүдэлмэреэр выставкэ эмхидхэхэ шухала. Хүдэлмэришэдэй тосхонуудта, байрын ехэ гэрнүүдэй хашаа соо түрэлхидэй хабаадалгатайгаар хүүгэдэй спортивна талмайнуудые байгуулха тон шухала.

Үбэлэй каникулай үедэ һургуулиин, ажалай резервын һургуулинуудай һурагшадай дунда спортивна хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхые, спортын мастернуудай хабаадалгатайгаар спортивна һайндэр үнгэргэхые, һурагшадай спортивна мүрысөө үнгэргэхые профсоюзна организаци болон һайн дуранай спортивна бүлгэмүүдэй соведүүдые ВЦСПС-эй секретариат уялгалба. Каникулай үедэ һурагшад үдэрэй сагта бүхы стадион, санын база, катогууд дээрэ спортын хэрэгсэлээр түлөөһэгүйгөөр наадаха байна.

12 үдэр хүрэтэр үбэлэй пионерскэ лагерьнуудые эмхидхэхые профсоюзуудай соведүүдтэ дурадхагдаба.

(ТАСС).

Антрактикада бэдэрэлгын хүдэлмэри дүүрэбэ

Декабриин 6-да Антрактикын Кристальна хада шадар аюулда ороһон Бельгиин антрактическа экспедициин самолёдой экипажай 4 гэшүүниие бэдэрхэ хүдэлмэри дүүрэбэ.

«Мирный» гэжэ урда полярна обсерваториһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, лётчик В. Перовой жолоододог «ЛИ-2» маркын советскэ самолёт декабриин 16-да Москвагай сагаар 1 час 35 минутада майханай хажууда хүнүүдэй байхые хараба. 1 час 45 минутада самолёт тэрэ майханай дэргэдэ буугаа.

02 час 15 минутада советскэ самолёт абарагдаһан бельгийскэ шэнжэлэгшэдые һуулгаад, «Король Бодуэн» станци тээшэ ниидэбэ гэжэ В. Перов мэдээсээ. 3 час 32 минутада Перов бельгийскэ станцида буужа, абарһан 4 хүнүүдээ тушааба. Тэдэнэр бүлтадаа элүүр мэндэ.

(ТАСС).

Абарагдаһан бельгиинхид советскэ полярнигуудта баясхалан хүргэбэ

«Мирный» гэжэ урда полярна обсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, декабриин 16-да советскэ 3-дахи антрактическа экспедициин хүтэлбэрилэгшэ, Советскэ Союзай Герой Е. Толстиков Бельгиин антрактическа экспедициин начальник Гастон Де Жерляш гэгшэһээ радиограмма абаба. Энэ начальник советскэ лётчигуудай абарһан бельгийскэ 4 полярнигуудай нэгэн байгаа. Тэрэ радиограмма соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Бидэнэрэй тон удаанаар, сэдьхэлээ зобонгёор база тээшээ ябажа ябатарнай мүнөөдэр маниие олоһон танай нүхэд, ород лётчигуудта ехэ баясхалан хүргэнэбди. Энэ туһа хүргэһэндэтнай ехээр баясанабди».

Гастон Де Жерляш энэ радиограммаяа лётчик В. Перовой жолоододог «ЛИ-2» самолёдһоо Бельгиин «Король Бодуэн гэжэ антрактическа базада бууханаань урдахана үгэһэн байна.

(ТАСС).

Бельгиин правительствын баясхалан

Декабриин 16-да СССР-тэ байдаг Бельгиин элшэн сайд В. Лоридан СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо А. В. Захаровта орожо, Антрактикада аюулда ороһон бельгийскэ самолёдой экипажай 4 гэшүүдые советскэ лётчигуудай абарһанай түлөө Бельгиин правительствын үмэнэһөө баясхалан хүргэбэ.

(ТАСС).

ХҮГЖЭЛТЫН ҺАРУУЛ ЗАМААР...

КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые Яруунын аймагай „Путь социализма" колхозойхид зүбшэн хэлсэхэ зуураа, өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулна

—Шэнэ түлөө һайнаар абажа, малаа нэгыншье гарзалуулангүйгөөр, тарган тобироор ондо оруулхадаал, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхэдээл, тиигэжэ абаһан уялгаяа холо үлүүлэн дүүргээд, хабарайнгаа тарилгада һайнаар бэлэдхэхэдээл Коммунистическэ партиингаа түүхэтэ XXI съездтэ эрхим бэлэг бэлэдхэхэ байнабди,—гээд партийна организациин секретарь С. А. Бахлаев үгэеэ дүүргэнэ.

Зураг дээрэ: колхозой гаражын газаа, хүдөө ажахын машинануудай заһабарилагдажа байһан газарта богонихон хөөрэлдөөн боложо байна.
Д. Цыренжаповай фото.

Хойшолуулангүй шиидхэхээр асуудал

Манай Улхасаа нютагайхид хамтын ажалтай болоһонһоо хойшо колхозойнгоо гол буусые 3 дахин һэлгэжэ байгаа юм. Һүүлэй һүүлдэ сэбэр уһатай нэгэ түхэреэн сагаан нуурай эрьедэ буусаяа түхеэрһэмнай, тэрэ нуурнай хатаһаар хаташоо. Тиимэ уридшалан мэдэгдээгүй ушарай тохёолдоод байхада эдихэ уһатай болохо аргаяа бэдэржэ захалаа һэмди. Арбаад модоной газарта байдаг Яндала гэжэ горхоной уһые наашань, гол бууса руугаа урадхуулха гэжэ хэлсэгдэһэн аад, хэдэн жэлэй саада тээ диилдэхээр, хүшэ хүрэгдэхөөр бэшэ байхадань энэ һанаашалгала орхёод, даб дээрэ ехэ гүнзэгы худаг малтуулжа, хэрэгтэй уһа бүлэжэ гаргаха гэжэ шиидэгдээ һэн. Тиигээд 132 метр гүнзэгыдэ малтажа, движогоор уһа бүлэн гаргажа байха худаг түхеэрэгдээ һэн. Теэд энэ худагнай баһал найдамжагүй, дутагдалтай юм. Хоёршье метр болохогүйһөө захалаад, манай эндэхи газар аяар 70-аад метр зузаанаар хэтэ мүнхэдөө хүршэнхэй тула ямар нэгэн шалтагаанаар движогые нэгэ сүүдхэ соо хүдэлгөөгүй һаа, худагаймнай уһа бүлэн гаргажа байдаг соргонь яб хүршэдэг байна. Тиихэдэнь тэрэ соргые дахин гэдхээхэ гээшэ айхабтар бэрхэ.

Иимэ найдабаригүйхэн уһатай байхадаа колхозойнгоо буусые баһал ондоо тээшэнь нүүлгэхэ хэрэг гаргаша аа гү гэжэ һанаа зободог бологдоо. Энэ ушарһаа шэнэ һайхан клуб, һургуулиин гэр болоод, үйлэдбэриин бусад томо томо барилга бодхоохо гэхэдээ түбэгшээнэбди. Тиигээшьегүйдөө аргамнай үгы: мүнгэн зөөри ехээр гаргажа, томо барилгануудые бодхоогоод, тэрэнээ дахин задалжа, ондоо тээшэнь зөөжэ байха болоо һаа, бэрхэтэй ха юм.

Тиимэһээ Яндала горхоной уһые наашань урадхуулха асуудалдаа дахин тэхэрижэ, шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ захалхаар болоо. Энээндэмнай эрдэмтэдэй туһаламжа хэрэгтэй. Теэдшье мүнөө газар малталгын хүсэ ехэтэ, шэнэ машинанууд бии боложо, колхознай баяжажа, энэ горхоной уһые дуратай тээшээ урадхуулха шадалтай болообди гэжэ һанагдана. Горхоной шэнэ һаба татахадаа үгсэлүүр газартань боолто хэжэ, уһыень үргэн, сээл тогтоогоод, саашань урадхуулхада болохо гэжэ һанадагби. Тиихэдэ һабыень сэхээр татангүй, эрид эридээр годируулжа малтахада багахан үгсэлүүршье байхадань, уһан урададаг юм гэжэ хэлсэдэг. Юундэб гэхэдэ, уһан урасхал уруугаа һабын годирһон эрье сохижо, өөрынгөө хүсэндэ өөдөө хөөрөөд, саашаа урдаха баатай болоно бшуу.

Долоон жэлэй түсэб хараалхадаа тон түрүүндэ энэ асуудалые шиидхэхэ ёһотойбди.

Л. Батомункуев,
колхозой барилгашан.

Уһанай шубуун олзотой

Манай Яруунын аймагта ехэшье, багашье, залгаа олон нуур бии юм. Хэрбээ эдэ нуурнууд дээрэ галуу, нугаһа олон мянгаарнь баряа һаа, мянга, миллионоор олзо доход ороходо һэн. Теэд мүнөө болотор манай колхозууд, мяха-һүнэй совхоз уһанай шубуу мүртэйгөөр үсхэжэ шадаадүй байһаар. 100—200 шубуутай багахан фермэнүүдые барихадань хэһэн, оролдоһон ажал, элдэб гаргашые харюулдаггүй, ехэнхидээ гарзатай байдаг юм. Энээн дээрэһээ зарим ажахынууд уһанай шубуудай фермые оройдоншье үгы болгодог байна.

Арга боломжо ехэтэй аад, иигэжэ үсөөхэн шубуутай фермэ барингүй, харин галуу, нугаһадые хэдэн мянгаарнь тэжээжэ захалаа һаа, аша үрэеэ түргэнөөр харюулха байгаа.

Манай эндэхи нуурнууд уһанай шубуунай эдихэ тэжээлээр элбэг юм. Зунай сагта багахан нэмэлтэ тэжээл үгэбэл, галуу, нугаһад нуур дээрээ эдеэлээд ябаха байна. Үндэгэлөөгүй үедөө уһанай шубууд нэмэлтэ тэжээл оройдоошье эдингүй тооной ябахаар. Зунай сагта нуур дээрэ эхеэ дахаад тамаржа, эдеэлжэ ябаһан галуу, нугаһанай дальбараа аргагүй түргэнөөр томо боложо, хоёр-гурбан һаратайдаа бэеэ хүсэһэн байдаг.

Тиимэһээ үндэгэлхэ галуу, нугаһа үбэлжүүлээд лэ, зундаа хэдэн мянган дальбараа даруулжа, намар болотор тэдэнээ гаргаша багатайгаар томо болгоод, үүсэлхэ, гүрэндэ тушааха арга байна бшуу.

Зүбөөр, һайнаар эдеэлүүлэгдэжэ, харууһалагдажа байһан нэгэ нугаһан жэлдээ зуу гаран үндэгэ түрэдэг. Тэдэнэй табинииншье дальбараа болобо һэн бэлэй. Иигээд байхадаа нэгэ нугаһанай дальбараануудһаа жэлдээ мянган түхэригэй олзо абажа болохо байна бшуу. Тиихэлээрээ зуун ехэ нугаһатай байбал, 100 мянган түхэригэй, мянган нугаһатай һаа, миллион түхэригэй олзо абажа болохо байна.

Энээнэй тулада юу хэхэ хэрэгтэйб?

Тон түрүүндэ, уһанай шубуудай дальбараа даруулха инкубаторна станци Яруунада бариха шухала. Тиихэдэ манай эндэ уһанай шубуу үсхэхэ тусхай совхоз эмхидхээ һаа, гүрэндэшье ехэ олзо үгэхэ, хүршэ колхозуудташье али болохо туһаламжа үзүүлжэ, жэшээ харуулжа байха һэн. Гансашье манай Яруунада бэшэ, бүхы республика доторнай шубуу үсхэбэрилхэ ехэ арга боломжын байһан туладань зооветеринарна институтда шубуунай мэргэжэлтэдые бэлэдхэдэг болоо һаань, һайн байгаа.

С. Бахлаев, колхозой партийна организациин секретарь.

Ажалаа оньһожоруулха шухала

Манай колхоздо таряан ажалай хүдэлмэри барагсаан трактор, машинаар хэгдэдэг болоһоншье һаа, мал ажал дээрэ оньһон арга оройдоо хэрэглэгдэдэггүй шахуу занһаа. Үбһэ тэжээл зөөхэһөө бэшэ, бусад хүдэлмэри булта гараар хэгдэнэ. Хэрбээ малай байрануудта-и ажал ехэтэй хүдэлмэри барагсаан оньһожоруулаа һаа, малшад, саалишаднай хэды амарха, хүдэлмэринь хүнгэрхэ байгаа гээшэб!

Долоон жэлэй түсэбөөр малнай үшөө 2—3 дахин үдэхэ, ашаг шэмэ 5—6 дахин ехээр абтадаг болохо ёһотой. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада, хамагай түрүүндэ, мал ажалай гол хүдэлмэриие түргэнөөр оньһожоруулха ёһотойбди.

Манай Шэлэ гэжэ газарта мал үнөөроо байлгагдадаг юм. Эндэ саалиншье, һубайшье малай гүүрэнүүд, хонидой отаранууд, гахайн фермэ бии. Тэрэ нютагаа электрын гэлтай болгожо, үнеэдэй, гахайн байрада тэжээл хэршэхэ, буйлуулха, зөөхэ хүдэлмэри оньһожоруулха зорилготойбди. Малайнгаа түргэнөөр үдэжэ байгаа хада, колхозойнгоо буусада үшөө нэгэ иимэ хамтаруулагдаһан бууса түхеэрхэ ёһотой гэжэ һанагдана. Иигээд байхада мал харууһалга, эдеэлүүлгын хүдэлмэриие оньһожоруулхадашье, малшадые культурно-ажаһуудалайнь талаар хангахадашье таарамжатай, хүнгэн болохо һэн.

Манай колхозые хангадаг Нарһатын РТС мал ажалайнгаа хүдэлмэриие оньһожоруулха хэрэгтэмнай ямаршье туһаламжа үзүүлэнгүй, тэрэнэй инженерно-техническэ мэргэжэлтэд колхозуудай тракторна бригадануудые миил запасной частьнуудаар хангагшад болоһонхой. **Саашадаа РТС-үүдые үгышье болгоо һаа, хамаагүй гэжэ һанагдана. Аймгүйсэдкомой дэргэдэ хүдөө ажахын инспекцидэ механигүүдые байлгаад лэ, трактор, машинануудые, горючи, запасной частьнуудые аймпотребсоюзаар дамжуулан колхозуудта худалдажа байгаа һаа хамаагүй.** Колхозууд трактор, машинаяа өөһэдөө заһаха шадалтай боложо байна. Тиигэбэл заһабарилгада гарзашье багаар гараха һэн. Харин мүнөө Нарһатын РТС өөһэдынгөө элдэб гаргаша тоололгоод, юумэ заһахадаа түлөөһыень дахин үнэтэйгөөр түлүүлдэг байна. **Үгышье һаа, манай аймагта байһан 2 РТС-ые гансадань оруулха хэрэгтэй.** Хэрбээ Эгэтын РТС-ые үлөөгөөд, Нарһатынхиниень үгы болгоо һаа, аяар 40-өөд хүн сүлөөржэ, колхозуудта ошохо һэн.

Ю. Рябов,
колхозой механик.

Анхарагдаагүй хүдэлмэри

Хэдэн жэлэй туршада манай колхознигууд нэгэ шухала зорилгые—улам үдэжэ байгаа малаа элбэг дэлбэг үбһэ тэжээлээр хангадаг болохо зорилгые шиидхэхын тулада нилээд шангаар тэмсээ юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ 2 мянга шахуу гектар шэнэ, боро газар элдүүрилэгдэжэ, тарилга хэдэг болоһоной ашаар урданайхида орходоо һурагүй ехэ үбһэ тэжээл абадаг болообди. Тэжээл элбэгтэй болоходоо малай харууһалга, эдеэлүүлгэ эли бодо һайжараа. Тиимэһээ үнгэрэгшэ 11 һара соо үнеэн бүриһөө 1431 литр һү һаажа, аймаг соогоо түрүүлжэ ябанабди. Тиибэшье һанаһанда хүрэхөөр һүн һаагданагүй.

Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, эбэртэ бодо малаймнай үүлтэр һайжаруулагдаагүй, хуушан бурят үүлтэрэйл үнеэдтэй гээшэбди. Мүнөө тэжээлэй асуудалые зарим тэды шиидхээд байхадаа урдань анхарагдаагүй гэхэ гү, али хүсэд тоогдоогүй байһан нэгэ шухала хэрэгые **—малайнгаа үүлтэр һайжаруулха зорилгые түрүүшын ээлжээндэ табиха ёһотойбди.** Энэ талаар үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ, зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Эрхим үүлтэртэй симментал буханууд худалдажа абтаа, һайн үүлтэрэй хусын үрөөр хониднай искусственна аргаар үрэжүүлэгдээ.

Һүүлэй жэл болотор мэргэжэлтэй хүнэй—зоотехнигэй үгы байһан дээрэһээ хонид миил хусада табигдахадаа үүлтэрынь биратайгаар һайжардаггүй байгаа. Мүнөө хонидоймнай заримынинь шэнгэн, шэрүүбтэр нооһотой, 4-дэхи классай юм. **Саашадаа нэгэшье хони хусада миин табингүй, бултыень искусственна аргаар үрэжүүлдэг болохо ёһотойбди.** Иигэнгүйгөөр хонидойнгоо үүлтэрые түргэнөөр һайжаруулха аргамнай үгы. Энээнэй тулада **колхозой правлени искусственнаар үрэжүүлгын тусхай пункт нээхэ, үрэжүүлэгшэдые бэлэдхэхэ тушаа хэмжээ абаха ёһотой.** Гансашье иигээд һанаагаа амарха бэшэ, **үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэриие түсэбэй ёһоор, бодомжотой һайнаар, шадамараар ябуулха хэрэгтэй.** Тон түрүүндэ эхэ хонидоо класс классаарнь илгажа, ямар хониие али хусын үрөөр ороондо оруулхада таарамжатайб гэжэ хаража үзэдэг болохо шухала.

Манай хүршэнэр—Читын областиинхид нютагайнгаа эрхэ байдалда тааараһан, өөһэдын нарин нооһотой хонидой үүлтэр бии болгоо. Мүн манайшье республикада **хонидой өөһэдын үүлтэр бии болгохо хүдэлмэри ябуулжа захалхаар болоо** гэжэ һанагдана.

Н. Жамбалов, колхозой зоотехник.

Адуу, ямаа үсхэхэ хэрэгтэй

Бурят зон хэр угһаа хойшо табан хушуу мал үсхэжэ байһан юм. Тэдэнэй нэгэн—адуун бүришье шухала хэрэгтэй, хамаг ажалыень хэдэг мал байгаа. Теэд ажалаа трактор, машинын хүсөөр хэдэг болообди, тиимэһээ мори унаагай хэрэгыншье бага боложо байна гэһэн бэеэрээ һүүлэй жэлнүүдтэ адуун һүрэгөө горьтойхоноор үсөөрүүлжэрхёобди. Урдань манай колхоз 700—800 толгой адуутай байдаг аад, мүнөө 250 хүрэхэгүй болгожорхёо.

Адуугаа үсөөрүүлхэ буруу. Илангаяа манай бурят зон байтаһа бордожо үүсэлдэг, адуунай мяха ехээр амтархажа эдидэг, эндэ тэндэ ошохошье болоо һаа, түлеэ залһа, үбһэ тэжээл зөөхэшье болоо һаа, морёо эмээллэдэг, тэргэдээ хүллэдэг туладаа адуу моригүйгөөр ажаһуухань бэрхэтэй. **Адуу олоор үсхөө һаа, ажал багатайгаар, гаргашагүйгөөр үүсын мяхан ехээр абтажа байха һэн.** Мүнөө адуунай мяха гүрэндэшье тушаахада үхэрэйхидэл адляар абтадаг болонхой. Адуун үбэл, зунгүй бэлшээридэ эдеэлжэ, олон хүнэй харууһагүй зүндөө үдэдэг.

Урдань хэдэн зуугаарнь үсхэжэ байдаг аад, нооһо үгэнэгүй гээд, һүүлэй хэдэхэн жэл соо ямаадайнгаа хог таһалаабди. Энэ баһал буруу. **Ямаадые шадажа үсхөө һаа, түргэнөөр олошордог, һү, мяха, хөөбэри үгэдэг байна бшуу.**

Саашадаа адуу, ямаадые олоор үсхэхэ хэрэгтэй.

М. Цырендоржиев.

Үмсэдөө олон мал бариһанай хэрэг юуб?

Мүнөө бидэнэр коммунизм байгуулжа захалалгын эхиие хаража байнабди. Манай аша гушанар бэшэ, харин бидэнэр өөһэдөө тэрэ жаргалта сагта ажаһуужа болохомнай. Зүгөөр энээнэй тулада бултадаа хамтынгаа ажалда шармайн оролсожо, ниитынгээ зөөриие арьбадхаха, орон дотороо эдеэ хоол, мүн алибаа бусад юумэ элбэг дэлбэг болгохо ёһотойбди. Хамтын ажалай ашаар лэ орон доторoo социализм амжалтатайгаар байгуулаад, коммунизмые үргэн далайсатайгаар байгуулжа захалхамнай ха юм.

Гэбэшье зарим колхознигууд үмсэдөө даншье һаа олон мал баридаг, огородой эдеэ, хартаабха ехээр таридаг байна. Жэшээлхэдэ мүнөө малай тоо бүридхэл абажа ябахадамнай, энэ колхоздо зарим айл арбаад эбэртэ бодо малтай, арба гаран хони ямаатай, гахай, шубуутай байна. Иимэ олон мал харууһалжа, эдеэлүүлжэ байгаад, хамтын ажалда ябажа, биратай юумэ хэгдэхэгүйнь мэдээжэ. Энэ колхоз эдлүүриин газараар ехэ, мал олонтой, теэд хүдэлмэришэдөөр үсөөн юм. Хэды тиимэ байбашье олохон айлда гэрэй эзэн эхэнэрнүүд өөһэдынгөө ажалда һамаараад, хамтын хүдэлмэридэ ябадаггүй байна. Жэшээлхэдэ ушар ёһо мэдэхэ гэжэ һанаһан колхозой бухгалтер Цыренжап Дымбрылов 8 толгой эбэртэ бодо малтай, 6 хонитой, 29 элдэб шубуутай, гахайтай байһан тула эхэнэрынь колхозой ажалда ябадаггүй шахуу. Эдэ малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, зөөхэ, тиигээд тэдэнээ эдеэлүүлхэ, харууһалха гээшэ хэды ехэ бэрхэшээлтэйб.

Колхоз малһаа ашаг шэмэ, олзо доход ехээр абадаг туладаа гэшүүдтээ хүсэд хүрэхэ мяха тоһошье, талха таряашье, мүнгэ алташье хубаажа байха аргатай. Тиимэһээ **үмсэдөө олон мал барилтагүй, хамтынгаа зөөриие арьбадхахын түлөө оролдоо һаа дээрэ. Хүдөө ажахынгаа артелиин Уставта бага сага хубилалта оруулжа, үмсэдөө 1—2 үнеэ, 2—3 хони, баһал тоотойхон гахай, шубуу баридаг болохо саг ерээ** гэжэ һанагдана.

В. Фомин, Комсомольско сельсоведэй түрүүлэгшэ.

Шэнэ айлнуудые нүүлгэхээр

Ажалдаа хүшэ хүрэжэ яданабди гэжэ манай колхоздо хэлсэгдэһээр үнинэй. Энэншье зүб. Юуб гэхэдэ, аяар 50 гаран мянган гектар газартай, 5 мянгаад хонитой, 900-гаад эбэртэ бодо малтай, 250-аад адуутай, гахайн, шубуунай фермэтэй, 2000 гаран гектар тарилга хэдэг байһан аад, колхоздомнай хүдэлмэриин хүсэтэй 150-аад хүн лэ тоологдоно. Улхасаа нютагта оройдоол 90-ээд үрхэ айл бии. Хүдэлмэриин хүсэнэй нэгэ хүндэ 300 гаран гектар эдлүүриин газар хүртэнэ бшуу. Иимэ ехэ газарые нэгэ хүнэй эдлэжэ шадахагүй байһаниинь хэндэшье мэдээжэ.

Долоон жэлэй түсэбөөр малнай хэдэн дахинаар олошорхонь. Тиимэһээ дуратай хүнүүдые колхозойнгоо гэшүүн болгожо абаха, ондоо нютагуудһаа айлнуудые нүүлгэжэ асарха хэрэгтэй гэжэ һананаб. Би өөрөөшье олон жэлэй туршада ондоо тээгүүр хүдэлжэ ябаһанаа, урзанда колхоздоо бусажа ерэһэн байнаб. Колхознай али болохоор туһалаа, мүнөө гэр бүлөөрөө дутамаггүйгөөр ажаһуужа, ажаллажа байнабди. Манай колхоз нүүжэ ерэгшэдтэ гэр барижа үгэхэ, һааха үнеэтэй болгохо, түрүүшын үедэ али болохоор туһалха аргатай.

Хүдэлмэришэдөөр олон болоо һаа, манай колхознигууд ажаллаха сагтаа ажаллаад, амарха сагтаа амараад, культурнаар ажаһууха, эрдэм мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха бүри һайн арга боломжотой болохо һэн.

Ж. Цыдыпов,
колхозник.

Һонирхолтой хөөрэлдөөн

— Минии һанахада, юумэн бүхэн элбэг дэлбэг боложо, хүн бүхэн дуратай хубсаһаа үмдөөд, дуратай юумэеэ эдеэд ябаа һаа, һанаа сэдьхэлынь тад ондоо боложо, үнэн сэхээр ажаллаха, худал хуурмаг ябадал огтолон үгы болохо ёһотой. Тон түрүүндэ эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо ёһотой.

—Үгы даа, арайшье тиимэ бэшэ. Коммунизм байгуулха эд зөөриин, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үндэһэ һуури табихатаяа хамта, хүнэй ухаан бодолые хүгжөөхэ, политическэ болоод, алибаа эрдэм мэдэрэлыень дээшэлүүлхэ гээшэ түрүүшын ээлжээндэ табигдаха ёһотой гэжэ һанадагби. Ойлгуулгамжын ехэ хүдэлмэри ябуулаагүй хада ганса дутамаггүй, садхалан байдалаар коммунизмын жаргалта саг хүрэжэ ерэхэ бэшэ, урданай барга сагай элдэб үлэгдэлнүүд: архи ууха, хулигаан ааша гаргаха, мэхэлхэ, ажалһаа залхуурха, хулгай хэха гэхэ мэтын юумэнүүд үшөөл шэрсэлдэхэ, торсолдохо гэжэ байха. Тиимэһээ коммунизм байгуулха хэрэгтэ энэ гол шухала удхашанартай гэжэ һанагдаха байна,—гээд, эндэ байһан хүнүүдэй нэгэн тугаараймнай һанамжаяа хэлэжэ байһан хүндэ харюу үгэнэ.

—Нээрээшье, Нимбуу Гомбоевич, зүб лэ хэлэбэ гээшэ ха!—гэлдээд эндэ байһан хэдэн хүнүүд зэргэ дуугаралдана.

Иимэ нэгэ һонирхолтой хөөрэлдөөнэй гэхэ гү, али арсалдаанай боложо байхада дайралдажа, «Путь социализма» колхозой правленидэ орожо ерэбэбди. Улхасаа нютагта хаанашье яба—малай гүүртэ, отара дээрэшье, таряанай тоог болон трактор, машинануудай гараж соошье, барилга дээрэшье иимэрхүү хөөрэлдөөн, партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэлгэ боложо байна ха юм.

Хүдэлмэриин үдэр дүүрэжэ, үдэшэ оройхон болошоһон тула аятай зохид хөөрэлдөөн улам үргэлжэлжэ, хүнүүд һанаһан бодоһоноо хахамжатайгаар хэлэнэ, шэнэ шэнэ дурадхалнуудые оруулна. Тиигэһээр байтараа хоёр съездын хоорондо колхоздоо юунэй хэгдэһэн тухай, Улхасаа нютагай ямараар һайжарһан тухай, ерэхэ долоон жэл соо юун хэгдэхэб, ямар зорилгонуудые бэелүүлхэ байһан тухайгаа хүнүүд һанан һанан хөөрэлдэжэ үргэлжэлшоо һэн.

Нээрээшье, партиин XX съездһээ хойшо «Путь социализма» колхозой гэшүүд ехэ юумэ хээ. Энээниие нэгэ хэдыхэн тоо баримтануудаар харуулая. 1953 ондо колхоз оройдоо 702 гектарта тарилга хэжэ, үнеэн бүриһөө 431 литр һү һааһан, өөдэгүй бага нооһо, мяха абаһан байгаа. Тэрэ жэлдэ колхоз арайхан гэжэ 257 мянган түхэригэй олзо оруулжа, ажалта үдэртөө 40-өөд мүнгэ хубаагаа һэн. Харин мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 1550 литр һү һааха, гүрэндөө мянгаад центнер мяха худалдаха, тиин мүнгэн олзоёо 1 миллион 700 мянгада хүргэжэ, ажалта үдэр бүхэндөө 5—6 түхэриг хубаахаар хараалжа байнхай. Иигээд байхадаа хоёр съездын хоорондо колхозой мүнгэн олзо 6 дахин шахуу дээшэлһэн болоно.

Ороной хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа партиi, правительствын хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаһанай, шэнэ, боро газарнуудые ехээр элдүүрилжэ, ашаглаһанай ашаар энэ амжалта туйлагдаа.

— Дурбэ—табан жэлэй саада тээ манай колхоз аймаг соогоо эгээл адагай адаг, гээгдэнги колхоз гэжэ тоологдодог байһан юм. Ондоо хүгжэнги колхозуудтай хамтаруулха гэхэдэнь шоодборишье болодог һэн аабзабди. Теэд энэ хэдыхэн жэл соо шангаханаар ажаллажа, хүнэй хойно ороод үгэхэеэ болибол хабди,—гэжэ эндэ һууһан нүхэдэй нэгэн, дархан солоороо зондоо хүндэтэй болоошо Лодой-Жалсан Дымбрылович Батомункуев хөөрэнэ.

Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарха бэшэ, ерэхэ долоон жэл соо малайнгаа тоо толгойе 2—3 дахинаар олошоруулха, мүнөөнэйхидөө орходоо 4—5 дахин ехэ һү, мяха, нооһо, үндэгэ абадаг болохо зорилго колхознигууд урдаа табиба.

Энээнэй тулада шэнэ, боро газарнуудые элдүүрилжэ, ашаглажа үргэлжэлхэ, мал ажалай хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха, үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха, наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэжэ, малаа түргэнөөр үсхэхэ гэхэ мэтын түрүүшын ээлжээнэй зорилгонууд табигдана.

— Бидэнэр гансашье хүдөө ажахын продуктнуудые хэдэ дахин ехээр абадаг болохо бэшэ, культурна байгуулалтын талаар ехэ юумэ хэхэ зорилготойбди, —гэжэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Бахлаев саашань үргэлжэлүүлнэ: идеологическа хүдэлмэри улам һайнаар ябуулжа, зонойнгоо эрдэм мэргэжэлые, политическэ мэдэрэлыень дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ гээшэ шухала зорилгомнай болоно. Ургажа ябаа залуу үетэниие коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала. Манай Ашай гэжэ газартахи гүүртын залуу һаалишад коммунистическэ гүүртэ гэжэ нэрлүүлхын түлөө мүрысөөндэ оролсобо.

Үхибүүдтэ ном заалгые үндэһөөрнь хубилгажа, һургуулинуудые ажабайдалда дүтэ болгохо тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тезисүүдые манай колхознигууд баһал ехээр һайшаажа, зүбшөөжэ байнхай.

Иигэжэ Яруунын аймагай «Путь социализма» колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ долоон жэлэй асари ехэ түсэбэй программые зүбшэн хэлсэжэ, өөһэдынгөө арга боломжонуудые, дутуу дундануудые элирүүлэн, ехэ зорилгонуудые урдаа табижа, хүгжэлтынгөө һаруул һайхан замые тодорхойлжо байна.

Д. Цыренжапов,
манай тусхай корреспондент.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шэлэ гэжэ нютагта һая түхеэрэгдэһэн шэнэ культбаза.
Н. Дамбаевай фото.

АЙЛ БҮХЭНИИЕ ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛТАЙ БОЛГОЕ!

Парторганизацинуудай нангин уялга

Манай аймагай ажалшадай политическэ эдэбхиин угаа ехэ оршон байдалда 1959 ондо абтаха газетэ, журналай захил үнгэргэгдэжэ байна. Коммунизм байгуулгын асари ехэ түсэбтэй танилсаһан колхознигууд шэнэ эршэ зоригтойгоор ажаллана.

Ажалшадай политическэ эдэбхи үүсхэлэй ургахатай хамта, аймаг доторнай хэблэл бүри олоор тараагдана. 1955 онтой сасуулхада хэблэл захигшадай тоо 31 процентээр ургаһан байха юм. 1958 онойхидо орходоо 1959 ондо гараха центральна журнал абагшадай тоо 300 хүнөөр, центральна газетэ абагшадай тоо 100, республиканска газетэ абагшадай тоо 80 хүнөөр мүнөө олошороод байна. Захил абалга үшөө үргэлжэлһөөр.

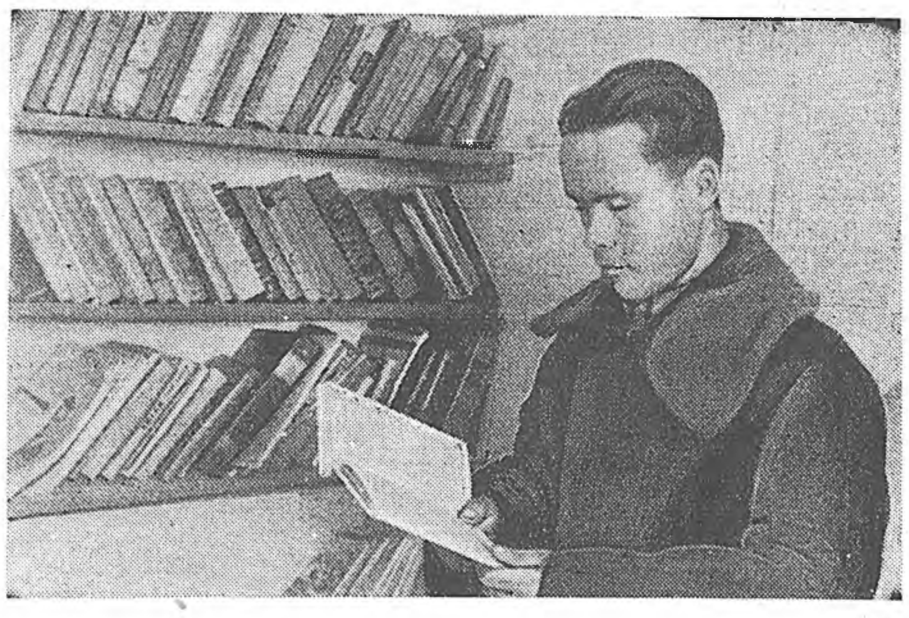
«Коммунизм», «Победа», «Улаан Туяа», Ленинэй нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта захил абалга саг соогоо үнгэргэгдөө. Гэбэшье ажалшадай дунда газетэ, журнал тараалгын зарим дутагдал хүсэд усадхагдаагүй байһаар. Залуушуулай газетэ муугаар тараагдана. Һү-мяханай совхозой, Романовка, Гунда тосхонуудай ажалшадай дунда, мүн зарим организаци, эмхи зургаануудта «Байгалай толон» журнал захигшадай тоо тон үсөөн гээшэ.

Мүн хүдөө ажахын хэблэл тараалгада зохихо анхарал хандуулагданагүй. Ушар иимэһээ зарим колхозуудта хүдөө ажахын хэблэл оройдоо тараагдаагүй байһаар. Иимэ баримта Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэнэ. Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд тусхай нэгэшье газетэ, журнал захяагүй. Кировэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Знамя» колхозуудта, Һү-мяханай совхоздо хүдөө ажахын хэблэл муугаар тараагдана.

Ямар газетэ, журнал абаа һаа туһатай байхаб гэжэ библиотекэ, колхозууд, эмхи зургаанууд тодорхойлногүй, харин нэгэн — хоёр хүнэй дураар ниитын захил хэгдэнэ. Тиимэһээ колхозуудта хэрэгтэй хүдөө ажахын тусхай хэблэл захигдангүй үлэшэнэ. Зарим колхоз оройдоол 2—3 тусхай газетэ, журнал абадаг. Энэ хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд зохихо анхарал хандуулха зэргэтэй.

Мүнөө захил абалгын дүүрэхэ ойртоо. Партийна, комсомолой организацинууд 1959 ондо абтаха газетэ, журнал захилгые өөһэдынгөө хиналтада абаха ёһотой. Ажалшадай уншаха дуратай газетэ, журналай захил саг соонь абажа, энэ шухала удха шанартай хэрэгые эмхитэй һайнаар дүүргэхэ харюусалгатай зорилго хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана.

П. Ешеев, Яруунын аймагай хэблэл тараалгые эмхидхэгшэ.

Һүүлэй үедэ республикымнай колхозуудта культбазанууд олоор баригдажа, һаалишад, малшадай, хонишод, адуулагшадай культурнаар амарха гол гуламта боложо байна. **Зураг дээрэ:** Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой Харабусунай культбазын улаан буланда.

А. Бадаевай фото.

Үсөөн үдэр үлөө, хэблэл захилгые түргэдхэхэ шухала

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ хэблэл ехэ үүргэ дүүргэнэ. Жэл ерэхэ бүри газетэ, журналай тираж олошоруулха, тэдэниие захигшадтань һаадгүйгөөр хүргэхэ хэрэгтэ коммунистическэ парти саг үргэлжэ анхаралаа хандуулна.

1959 ондо хэблэн гаргагдаха газетэ, журналай захил мүнөө республика доторнай абтажа байнхай. Байкало-Кударын, Зэдын, Баргажанай, Ториин, Курумканай аймагуудта хэблэл эмхитэйгээр тараагдажа байна. Эдэ аймагуудай ажалшадай дунда хэблэл тараалгын ниитын түлөөлэгшэд ехэ ажал ябуулна. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхидто нүхэр М. Д. Цыренова 180 хэһэг «Правда Бурятии», 230 хэһэг аймагай газетэ, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозойхидто ниитын түлөөлэгшэ Х. Б. Доржиева 140 хэһэг «Бурят үнэн», 160 хэһэг аймагай газетэ захюулба. Байкало-Кударын аймагай «Заветы Ильича» колхоздо хэблэл тараагша Н. Д. Ермаков 115 хэһэг «Правда Бурятии», 35 хэһэг аймагай газетэ, 80 хэһэг центральна газетэ, журналнуудые тарааһан байна. Ниитын түлөөлэгшэ И. Б. Конев тус аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда 320 хэһэг «Правда Бурятии», 46 хэһэг аймагай, 140 хэһэг центральна газетэ, журналнуудай захил абаба. 117 хэһэг «Правда Бурятии», 73 хэһэг аймагай газетэ Ториин аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүдэй дунда нүхэр Ю. И. Ламухин тарааба.

Хэблэл захилгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ гэжэ оролдожо байһан ниитын түлөөлэгшэд, почто зөөгшэд республика доторнай яһала олон. Хэблэл тараалгын үедэ олон газетэ, журнал ажалшадта захюулһан ниитын түлөөлэгшэдтэ, почто зөөгшэдтэ грамотанууд, мүнгэн шангууд барюулагдаха юм.

Республиканска, городской, аймагай газетэдэ захил абалга ойрын үдэрнүүдтэ дүүрэхэнь. Тиимэһээ үлэгшэ эдэ үдэрнүүдтэ газетэ захилгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ шухала. Гэбэшье бүхыдөө республика дотор газетэ тараалга удаанаар ябуулагдана. Мүнөө абтажа байһан газетэнүүдэй тоотой жэшээлэн хараха болоо һаа, декабриин нэгэнэй байдалаар «Правда Бурятии» газетэ захилга 51 процент, «Бурят үнэн» —70 процент, «Молодежь Бурятии» —50 процент, «Агитаторай блокнот» —74 процент, «Байгалай толон» журнал—42, городской болон аймагай газетэнүүдэй 67 процентнь дүүргэгдэһэн байна.

Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Кяхтын, Баунтын аймагта, Улан-Удэ, Бабушкин городто хэблэл муугаар тараагдажа байна. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, тус аймагуудай хэлхеэ холбооной конторын начальнигууд, хэблэл тараалгые эмхидхэгшэд политическэ удха шанартай энэ хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулаагүй байһаар.

Хэблэл тараалгын дутагдалнуудые дары усадхаха хэрэгтэй. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд хэблэл захилгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхые, ажалшадай дунда олон газетэ тараахые оролдохо зэргэтэй. Тиихэдээ бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг газетэ, журнал олоор тарааха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулха шухала.

Г. Разницын, «Союзпечатиин» областной таһагай начальник.

Мархайн Тархай

Гүрэнэй хармаан һууляашад

«Холо ойрын аймагуудаар ходоро гүйлгэжэ, хурса гуурһаа ялалзуулдагтнай маша һайн. Теэд ойро тойрондоо байһан шүүмжэлмээр юумые обёорон хаража, хара сагаанние хахалдаггүйтнай тон муу», «Улан-Удын үхибүүдэй садуудаар ябахаяа яанат? Тэндэ һангай мүнгэнэй һалхинда хиидэжэ байхыень харахаяа яанат?» гэхэ зэргын шүбэгэлиг үгэнүүдтэй шүүмжэлхы бэшэг һаяхан абабаб. Шүүмжэлэгшэ хүн аад, өөрөө шүүмжэлүүлжэ байхадамни түрүүшээр балайшье аятай бэшэ байба. Теэд үнэн зүб шүүмжэлэлһээ тэрьелжэ, хайшаашье бү харай гээд, бэеэ һайсахан лэ шэмхэжэ, толгойгоо тоншобоб.

Хоёрдохи бэшэг задалжа уншан гээд, ехээр гайхашабаб. Тэрээн соо эгээ иигэжэ бэшээтэй байбал даа: «Ай, Тархай, Тархай, халагни даа, халагни! Хамар доро байһан юумые харанагүйлта! Хоёр гартай хүнэй хорёод гартай, арбаад хүн боложо хубилаад, һангай мүнгэ һабардажа байхыень харахаяа яанат?!

Энэ «таабарие» таажа, үзүүртэнь гарахын тула «арбан хоног абаахайн мүрөөр мүшхэхэ, хорин хоног хорхойн мүрөөр мүшхэхэ» гэжэ шиидээд, зэһэжэ зэһэжэ гарабаб.

Улан-Удын үхибүүдэй хэдэн садуудаар ябаад байхадаа, шэнэхэн хирмаг саһан дээгүүр гүйһэн хэрмэнэй мүртэ ороһон ангуушан шэнги болобоб. Хинаһаар хайһаар, мүшхэһөөр мүрдэһөөр ябатараа зориһон хэрэгэйнгээ халуун мүртэнь орожо, хаб барибаб.

Һүүлэй һүүлдэ Улан-Удын хүгжэмэй училищида ерээб. Эндэхи зарим багшанар шэди хубилгаа гаргадаг байшаба. Жэшээнь, фортепиано дээрэ хүгжэмдэ һургадаг багша Людмила Ивановна Ильина училищида заажа байхатаяа нэгэн хамта үхибүүдэй долоодохи садта үдэр бүри үглөөнэй 9 часһаа үдэшын 7 час хүрэтэр, арбадахи садта үглөөнэй 10 часһаа үдэрэй 12 час хүрэтэр, гушан юһэдэхи садта үглөөнэй 9 часһаа үдэрэй 12 час болотор хүдэлдэг байба. Ганса хүн аад, дүрбэн ондоо болоод, дүрбэн газар нэгэ доро ажаллаха гэжэ яаха юм? Үльгэрэй герой бэшэ ха юм гэжэ гайхана гүт?

Байзагты, шагнагты! Ильинагай дүрбэ хубаархые гайхаа һаатнай хүгжэмэй багша Антонина Титовна Яковлева аяар найман ондоо боложо хубилаад, городоор дүүрэн эндэ тэндэ (Батарейкэдэшье, мяханай комбинадташье) байһан үхибүүдэй 1, 2, 9, 11, 12, 29, 44, 46-дахи садуудта нэгэн доро ажалланал!

Этигэнэгүй гүт? Тиигээ һаа нэрлэгдэһэн садуудта ошоод, хүдэлмэриинь табель иража, ажаллаһан сагынь, гараа табижа, салин абаһыень хараад үзэгты. Тиигэбэл лэ лаб этигэжэ, үһэнтнай үрзэгэд гэхэл!

Эды шэнээн эди хубилгаа гаргаһанай ашаар Л. И. Ильина һарадаа дунда зэргээр 2500 түхэригэй, А. Т. Яковлева—2200 гаран түхэригэй сэбэр «салин» гүрэнэй хармаанһаа хам шүүрэдэг байна.

Эдээндэ гүрэнэй хармаан һуулюулжа байгшад гэхэдэ, садуудые даагшад—Н. В. Суняйкина (1-дэхи сад), Т. Р. Сидорова (2), Р. И. Трофимова (7), Н. В. Иванова (9), А. Г. Алтухова (11), Т. А. Ничепарчук (10), И. И. Дубравина (12), А. Д. Каморина (29), А. А. Романова (39), В. А. Сидоренко (44), Л. А. Сосновская (46) гэгшэд болоно.

Хуурмаг юумэнэй хушалтыень хуулажа, «нюу нюутар нюрганай забһараар, хабша хабшатар хабһанай забһараар» гэһэн оньһон үгын хэды шэнээн сэсэн байһаниие харуулба гээшэб. Иигээд байхада Культурын министерствын, Гэгээрэлэй министерствын, хүгжэмэй училищиин хүтэлбэрилэгшэдтэ үгэ үгэнэб.

М. Тархай.

ХОРИИН АЙМАГТА

ШЭНЭ АРГА ХЭРЭГЛЭҺЭНЭЙ АШААР

Хүрьбын леспромхозой модошод октябрь һараһаа эхилжэ, модо бэлэдхэлэй хүдэлмэри дээрэ багахан комплексно бригадануудые эмхидхэбэ. Энэ леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктнууд дээгүүр 7—10 хүнһөө бүридэһэн 16 бригада бии болгогдонхой. Эдэ бригаданууд модо отолдог, шэлбэһэ болон гэшүүһэ сэбэрлэдэг, галдадаг, бэлэн болоһон модоёо машинын харгы дээрэ шэрэжэ обоолдог юм.

Багахан бригадануудые эмхидхэхэдэ ажалай бүтээсэ 30 процентээр дээшэлээ. Зарим түрүү бригаданууд бүри ехэ амжалта туйлана. Жэшээнь, Ойбонтын модо бэлэдхэлэй пунктын нүхэр Филипповэй бригадынхид һарынгаа түсэбые 2 дахин шахуу дүүргэнэ. Тиихэдэ нүхэд Фищугэй, Бурдуковскиин (Хасууртай), Осокиной (Тээгдэ) бригадынхид һарынгаа даабарие 160—180 процент дүүргэдэг байна.

МЕДИЦИНСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ КОНФЕРЕНЦИ

Һаяхан Хори тосхондо аймагай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй конференци болоо. Конференцидэ хабаадагшад «1958 ондо хэгдэһэн хүдэлмэриин дүн болон саашанхи зорилгонууд тухай» гүйсэдкомой элүүрые хамгаалгын таһагые даагша нүхэр В. Е. Матвеевагай элидхэл дуулажа, зүбшэн хэлсэбэ.

Һүүлээрнь партиин айкомой секретарь нүхэр А. Г. Рандин КПСС-эй ЦК-гэй ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай дэлгэрэнгы лекци уншаба.

ЗҮҮН ХУУРАЙГААРХИН ТҮРҮҮЛҺЭЭР

Хориин леспромхозой Зүүн Хуурайн модо бэлэдхэлэй пункт аймагай леспромхозуудай пунктнуудай дунда түрүүлэн ябаһаар. Эндэхид үһанай эрьедэ модо зөөхэ түсэбөө болзорһоо урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 5200 кубометр модо Эхэ оронойнгоо барилгануудта үгэбэ. Энэ пункт ноябрь һарынгаа даабари амжалтатайгаар дүүргээ.

Съездын урда тээхи ажалай вахтада жагсаха зуураа, пунктын шофернууд нүхэд Спиридонов, Хороших, Бурдуковский, Иванов гэгшэдэй модо тээхэ бригадынхид ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Григорий Александрович Жиберевэй мастерска участок пункт соогоо түрүүлэн ябана.

С. Галсанов.

Судна бүтээгшэдэй уялга

Партиин ноябриин Пленумэй документнүүдые зүбшэн хэлсэһэн Улан-Удын судна бүтээлгын, судна заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй коллектив партиингаа ээлжээтэбэшэ съездые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө хүсэ шадал, хүсэл эрмэлзэлгэ ехэтэйгээр ажаллана.

— Манай цехтэ үйлэдбэриин түрүүшүүл улам олошорно. Токарьнууд Федор Чагирев, Михаил Степанец, үрэмдэгшэд Дмитрий Хохряков, Владимир Шмогоев болон бусад халаанайнгаа нормо 200—210 процент хүрэтэр дүүргэнэ,—гэжэ заводой механическа цехын станочно участогай мастер Леонид Розенкинт хэлэнэ.

Энэ цехын хүдэлмэришэд съездын урда тээхи ажалай вахтада жагсаад, хүдэлмэриингөө бүтээсые түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1,5 дахин дээшэлүүлхэ, уралан нарижуулгын хэдэн дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ уялга абаба.

Ц. Дамбаев.

Дархан солоёо нэрлүүлнэ

Санага тосхон жэлһээ жэлдэ урган хүгжэжэ, улам болбосон түхэлтэй боложо байнхай. Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой барилгашадай хүсөөр эндэ һүүлэй 2—3 жэлэй туршада колхознигуудай һууха зуугаад шахуу уужам һаруул байшан баригдаа. Мүн малшад, хонишодой һууха нилээд олон гэр байра шэнээр баригданхай.

Эдэ барилганууд гол түлэб колхозой дүршэл ехэтэй, түрүү дархашуул нүхэд Г. Балуев, С-Ж. Цыремпилов, С-Ж. Жамьянов, Ф. Цыренов, Г-Ж. Ардаев, Ш. Бабалаев гэгшэдэй уран гараар, оролдосото ажалаар бүтэһэн байна.

Мүнөө артелиин барилгын бригадын дархашуул партиингаа ээлжээтэбэшэ XXI съездые ажалай амжалтаар угтахын тула малшадай һууха байрын 2 гэрэй барилгые хараалагдаһан болзорһоонь арбан хоног урид дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэн ажаллана.

Б. Шойдоков.

ХИЛЫН СААНАҺАА

КПСС-эй делегаци Польшодо ерэбэ

ВАРШАВА, декабриин 16. (ТАСС). Польшын Коммунистическэ партиин 40 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадахын тулада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци мүнөөдэр Польшын Арадай Республикада ерээ. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн А. И. Микоян (делегациин хүтэлбэрилэгшэ), Украинын коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь С. В. Червоненко, Белоруссиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь Т. Я. Киселев, КПСС-эй ЦК-гэй таһагые даагша Ю. В. Андропов, СССР-һээ Польшодо байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд Н. А. Абрасимов гэгшэдһээ делегаци бүридэнэ.

Алжирай Республикын саг зуурын правительствын делегациин айлшалалга тухай ДРВ-гэй правительствын коммюнике

ХАНОЙ, декабриин 16. (ТАСС). Алжирай Республикын саг зуурын правительствын делегациин айлшалалга тухай Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын коммюнике мүнөөдэр эндэ толилогдоо.

Делегаци эндэ байха үедөө уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар, тэрэшэлэн хоёр ороной хоорондохи харилсаанда хамаатай асуудалнуудаар Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын делегацитай хани ёһоной хэлсээ хэһэн байна. Зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудаараа делегацинуудай хүсэд нэгэн һаналтай байһаниинь хэлсээнэй үедэ элирээ.

Алжирай бэеэ даанхай байдалтай болохо гээшэ алжир арадай хуулита эрхэнь байхаһаа гадна, бүхы дэлхэйн оронуудта, тусхайлбал Африка, Азиин оронуудта ехэ удха шанартай гэжэ хоёр тала тэмдэглэһэн байна.

Ороноо сүлөөлхын түлөө алжир арадай тэмсэлые шууд сэхээр дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээд, Ази, Африкын оронуудай, социалистическэ оронуудай, дэлхэйн эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудай дэмжэлгын ашаар алжир арад хүсэд илалта туйлаха гэжэ найдажа байһанаа Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын делегаци элишэлһэн байна.

***

Социальна асуудалнуудые эрхилхэ министр Юсеф бен Хедд түрүүтэй Алжирай Республикын саг зуурын правительствын делегаци Хитадай Арадай Республика ошохоёо энэ үглөөгүүр самолёдто һуужа гараа.

Социалистическэ байгуулалтын эдэбхитэд-эхэнэрнүүдэй бүхы Хитадай суглаан хаагдаба

ПЕКИН, декабриин 16. (ТАСС). Социалистическэ байгуулалтын эдэбхитэд—эхэнэрнүүдэй бүхы Хитадай суглаан мүнөөдэр дүүрэв.

Хитадай Арадай Республикын элдэб ажалай хүнүүдэй, элдэб үндэһэ яһатанай эрхим түлөөлэгшэд, хамта 2.500 эхэнэр хоёр долоон хоног соо суглаа хэжэ, социалистическэ байгуулалтын талаар дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдөө.

Суглаанай делегадууд Хитадай эхэнэрнүүдтэ хандалга мүнөөдэрэйнгөө түгэсхэлэй заседани дээрэ баталан абаа. Ойрын саг соо Хитадые хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэн болгохын тулада ерэхэ 1959 ондо арадай ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань түргэнөөр хүгжөөхын түлөө тэмсэхыень оронойнгоо эхэнэрнүүдые суглаанай делегадууд хандалга соогоо уряалһан байна.

КПК-гэй ЦК-да, түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дунда амаршалгын телеграммануудые суглаанда хабаадагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын арминн сэрэгшэдтэ суглаанда хабаадагшад мүн лэ амаршалтын телеграмма эльгээһэн байна.

ГДР-эй партийно-правительственна делегаци Варшаваһаа мордобо

ВАРШАВА, декабриин 15. (ТАСС). СЕПГ-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт түрүүтэй ГДР-эй партийно-правительственна делегаци түрэл ороноо бусахаяа Варшаваһаа үсэгэлдэр мордобо.

В. Ульбрихт ПОРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Гомулка хоёр вокзал дээрэ үгэ хэлээ.

АЛЖИРТАХИ ДАЙН БАЙЛДААН

КАИР, декабриин 16. (ТАСС). Алжирай Национально-сүлөөрэлгын армиин командованиин коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ Национально-сүлөөрэлгын арми Франциин колониальна сэрэгүүдтэй 7 дахин шанга байлдаа хээ.

Байлдаанай болохо үедэ Франциин сэрэгүүдһээ 418 хүн алуулһан, 118 хүн шархатаһан байна. Мүн энэ үе соо Франциин сэрэгэй хоёр самолёт буудуулжа унаа. Түмэр замай эшелон хүмэрюулэгдээ, 22 бронемашина усадхагдаа. Алжирай Национально-сүлөөрэлгын армиин тала руу Франциин сэрэгэй 52 солдат болон офицернүүд ороо.

НАТО-гэй соведэй сесси нээгдэбэ

ПАРИЖ, декабриин 16. **(ТАСС-эй корр. В. Сысоева).** Хойтоатлантическа союзай (НАТО)—Баруун гүрэнүүдэй эзэрхэг түримхэй сэрэгэй бүлэглэлэй соведэй ээлжээтэ сесси Парижай Шайо гэжэ ордон соо мүнөөдэр нээгдээ.

Уласхоорондын байдалые шахардуу шанга болгохын, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ түргэдхэхын тулада НАТО-гэй соведэй сессинүүдые Баруун гүрэнүүдэй милитаристска этэгээдүүд заабол хэрэглэдэг гэжэ урда тээхи сессинүүдынь харуулһан байна. НАТО-гэй хүтэлбэрилэгшэд дайнда бэлэдхэхэ хараа бодол баримталдаг дээрэһээ эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилгоор Советскэ Союзай, социалистическэ бусад оронуудай оруулһан бүхы дурадхалнуудые буруушаадаг байгаа.

Сесси политическэ, сэрэгэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ юм. НАТО-гэй генеральна секретарь Спаак гэгшын пресс-конференци дээрэ үсэгэлдэр мэдүүлһэнэй ёһоор, Берлинэй асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ гол шухала зүйлнүүдэй нэгэн болоно. Эб найрамдал бэхижүүлхэ, уласхоорондын шанга байдал һуларуулха зорилгоор Берлинэй асуудалаар советскэ дурадхалые буруушааһан, эртээнһээ бэлэдхэгдэһэн декларациин текст һайшаахын тулада сессидэ хабаадагшадта мүнөөдэр дурадхагдаха гэжэ газетэнүүдэй мэдээсэлнүүдһээ эли болоо.

Сэрэгэй асуудалнуудай дунда Баруун Европын оронуудта Американ ракетнэ базануудые байгуулха, тэрэшэлэн тактическа атомна зэбсэг тухай асуудалнууд оролсоно. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Франциин газар дээрэ ракетнэ түхеэрэлгэнүүдые байлгаха тухай асуудал США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес Франциин правительствые толгойлогшо де Голль хоёрой үсэгэлдэр хөөрэлдөө хэхэ үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

ПАРИЖ, декабриин 16. **(ТАСС-эй корр. В. Сысоева).** НАТО-гэй соведэй энэ үглөөнэй заседанида гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд хабаадажа, Берлин тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар США-гэй, Англиин, Баруун Германиин, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хэһэн хэлсээнэй дүнгүүд тухай Францин гадаадын хэрэгүүдэй министр Кув де Мюрвиль элидхэл хээ. Эб найрамдалда гэюултай Берлиндэхи шахардуу байдал усадхаха гэһэн советскэ дурадхалые буруушааха гэжэ эдэнэр гол түлэб үгэеэ ойлголсоһон байгаа.

Берлиндэхи мүнөөнэй байдалые яажашье һаань хуушаарнь үлөөхые эрмэлзэдэг дүрбэн гүрэнэй хараа бодолые «нэгэн һаналтайгаар» дэмжүүлхын тулада США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес ехэ оролдолго гаргаһан байна. Тэрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэхэдээ, советскэ гадаадын политикые хазагайруулһан, Берлин тухай асуудалаар «зүбшөөлөө бү үгэе» гэжэ НАТО-до хабаадагшадые занаһан, захирһан байна.

Дүрбэн министрнүүдэй тааруугүй хараа бодолдо дурагүйтэгшэдтэй Зүүн Баруун оронуудай хоорондоо хэлсээ хэхэ арга боломжые хаһахые хүсэдэггүйшүүлдэ баалалта хэхын тулада Даллес иимэ үгэ хэлэһэн байгаа.

Советскэ дурадхалые буруушаахые сессидэ хабаадагшадай нэгэнииншье арсанагүй гэжэ Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд ханангяар тэмдэглээ. Мүн Германиие нэгэдүүлхэ тухай асуудалаар хэлсээндэ бэлэдхэл хэхээр болоо гэжэ тэрэ хэлээ. Бусад оронуудай министрнүүд мүн лэ иимэрхүү үгэнүүдые хэлээ.

Хожом толилогдохо декларациин текст зохёохыень редакционно комитедтэ даалгагдаа.

Үдын хойно НАТО-гэй совет заседаниая үргэлжэлүүлжэ, НАТО-гэй генеральна секретарь Спаак элидхэл хээ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00916. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4736